Rok 11. Warszawa, dnia 15 września 1935 r. Nr. 17

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juljusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Moniuszki 1a.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Moniuszki Nr. 1a — Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ
Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł.
Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admini.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

1. W dniu 14 września r. b. odbyło się w lokalu Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie zebranie Zarządu Związku K. K. O.

Na zebraniu tem między innemi wysłuchano sprawozdania p. Dyrektora Rożkowskiego z działalności Związku; powołano komisję dla rozpatrzenia i zatwierdzenia projektu regulaminu dla biura inkasowego oraz rozrachunków między K. K. O. z tytułu wypłat, przekazów i innych zleceń; zatwierdzono sprawozdanie z działalności Związku za rok 1934, przeznaczone do wydania drukiem oraz ogłoszenia w „Oszczędności"; rozważano sprawy propagandy oraz obchodu „Dnia Oszczędności" w roku bieżącym.

Zastanawiano się również nad środkami, jakie należałoby przedsięwziąć dla uzdrowienia niektórych kas oszczędności; w szczególności rozważano sprawę przyjścia im z pomocą finansową względnie wydelegowania do tych kas pracowników Związku, celem sprawowania funkcji dyrektorów.

2. Przypominamy zrzeszonym w naszym Związku komunalnym kasom oszczędności, że w dniu 1-go października r. b. upływa termin zapłaty 4-tej (ostatniej) raty składek członkowskich na rzecz Związku, wpłacenia kosztów propagandy ogólnej oraz za nadzór państwowy.

3. W dniu 12 września r. b. upłynął termin wykonania okólnika n/Związku Nr. 26, dotyczącego nadesłania do Związku kwestjonarjuszów osobowych członków Dyrekcji (Zarządu) K. K. O.

4. W dniu 1 października r. b. p. J. Rożkowski, Dyrektor n/Związku, udaje się na urlop. Zastępować go będzie p. K. Kohlmann, Zastępca Dyrektora Związku.

5. Niektóre K. K. O. w wyświetlanych przez siebie reklamach filmowych umieściły między innemi takie np. zdanie: „K. K. O. nie jest spółdzielnią— a wkłady nie są udziałami, przeto wkładcy nie ponoszą odpowiedzialności za działalność Kasy".

Zwracamy uwagę, że umieszczanie takiej treści jest conajmniej niewłaściwe w propagandzie K. K. O., jako mogące wprowadzać w błąd publiczność, że wkłady w spółdzielniach są równoznaczne z udziałami, pozatem uważamy, że wprowadzenie takiego tonu do propagandy K. K. O., nie licuje z ich charakterem, jako instytucyj użyteczności społecznej.

6. P. Mgr. Andrzej Trzeciak z Katowic wydał broszurę, zawierającą treść rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności wraz ze swemi komentarzami do tego rozporządzenia.

Ponieważ większość zawartych w komentarzu poglądów autora nie pokrywa się z zapatrywaniami n/Związku, przeto broszury tej zalecić do użytku zrzeszonym w n/Związku kasom nie możemy, uważamy bowiem, że wydawanie komentarzy do czasu, zanim nie ukażą się przepisy wykonawcze do nowego prawa o K. K. O., jest przedwczesne i niecelowe.

7. Związek nasz rozesłał zrzeszonym kasom okólnik Nr. 28, następującej treści:

Związek nasz wystosował w dn. 13 kwietnia r. b. do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismo treści następującej:

„Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego okólnikiem Nr. 17 z dn. 14 stycznia 1935 roku zatwierdziło jednolite statuty Szkolnych Kas Oszczędności, ustalając w ust. 2 tegoż okólnika, że S. K. O. opierać się mogą w swej działalności o dowolną lokalną instytucję oszczędnościową.

Jednakże wskutek zaleceń Ministerstwa zawartych w ust. 3 tegoż okólnika, niektóre Kuratorja Szkolne wydały zarządzenia szkołom, aby organizacja S. K. O. opierała się wyłącznie tylko o P. K. O.

Doceniając w całej pełni rolę i zadania P. K. O. w ogólnej gospodarce Państwa, tem niemniej jesteśmy zdania, iż stwarzanie wyłączności w omawianym zakresie, przy jednoczesnej działalności na terenie Rzeczypospolitej innych jeszcze instytucyj publicznych — nie jest wskazane.

Posiadając w tej sprawie liczne zapytania od zrzeszonych w n/Związku komunalnych kas oszczędności, prosimy uprzejmie o wydanie podległym Ministerstwu Kuratorjom Szkolnym wyjaśnienia, któreby usunęło wytworzone nieporozumienie, krzywdzące K. K. O.“.

Na powyższe otrzymaliśmy reskrypt wspomnianego wyżej Ministerstwa z dn. 6 września 1935 r. Nr. II. P. 4000/35, który między innemi, opiewa, jak następuje:

„Ministerstwo wyjaśnia, iż przeprowadzone dochodzenia nie potwierdziły zarzutu, jakoby Kuratorja Szkolne wydały zarządzenia szkołom, aby organizacja S. K. O. opierała się wyłącznie tylko o P. K. O. Również nie wydano zarządzeń, ograniczających wybór Kas Oszczędności, a w szczególności zabraniających lokowania funduszów S. K. O. w K. K. O.“.

Podając powyższe do wiadomości zrzeszonych w naszym Związku Komunalnych Kas Oszczędności, kreślimy się

z poważaniem
DYREKTOR ZWIĄZKU:
(—) **J. Rożkowski.**

8. W dniu 17 września r. b. Związek rozesłał do K. K. O. okólnik Nr. 29 treści następującej:

Odpowiadając na liczne zapytania K. K. O., komunikujemy, iż w Biurze Pana Delegata do spraw 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej poinformowano nas, iż urzędowa tabela wygranych w wyniku odbytego na początku bieżącego m-ca losowania w ciągu najbliższych 3 — 4-ch dni będzie ogłoszona w Monitorze Polskim, którą to tabelą w poruszonej sprawie zechcą W. Panowie się posiłkować.

Wprawdzie Urząd Długów Państwa wydał pod datą 6 sierpnia r. b. urzędową tabelę wygranych wspomnianej pożyczki i pewną ilość posiada jeszcze na składzie w cenie po 50 groszy za egzemplarz, ale zanim takową za opłatą W. Panowie otrzymaliby — będzie wspomniana tabela ogłoszoną, jak zaznaczyliśmy wyżej, w Monitorze Polskim.

Procedura, dotycząca wypłaty wygranych, podana została do wiadomości wszystkich K. K. O. bezpośrednio przez Pana Delegata do spraw 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej pismem okólnem Nr. 26 z dnia 4-go września r. b.

Okólnik ten opiewa, jak następuje:

„W związku z rozpoczęciem losowań wygranych 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej, podaję do wiadomości, że wypłata wygranych będzie dokonywana w sposób następujący:

Zgodnie z warunkami, zamieszczonemi na odwrotnej stronie świadectwa tymczasowego, pierwonabywca tego świadectwa winien zgłosić się w jednej z podanych instytucyj, upoważnionych do wypłaty wygranych. Instytucja ta zażąda od placówki, w której była dokonana subskrypcja, zaświadczenia stwierdzającego, że Nr. obligacji, na który padła wygrana, był subskrybowany przez daną osobę, oraz wykazującego należność z tytułu nieopłaconych jeszcze rat za daną obligację. Po sprawdzeniu autentyczności świadectwa tymczasowego i otrzymaniu zaświadczenia z placówki subskrypcyjnej, instytucja upoważniona do wypłat wygranych, nieprzekraczających 1.000 zł., uskuteczni wypłatę po stwierdzeniu tożsamości osoby. Świadectwo tymczasowe po dokonaniu wypłaty należy zwrócić subskrybentowi z adnotacją na świadectwie (czerwonym atramentem) następującej treści:

wygrana........... zł.
wypłacona dnia...............
pieczęć firmowa
(2 odpisy).

Kwoty potrącone z tytułu niepokrytej części subskrypcji za daną obligację, należy przekazywać na konto czekowe w P. K. O. Nr. 30160 „Ministerstwo Skarbu — 3% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna“, na r-k właściwej placówki subskrypcyjnej, zawiadamiając placówkę o dokonaniu potrącenia i przekazania wpłaty.

Przy wypłacie wygranych ponad 1.000 zł. Oddział Główny Banku Polskiego w Warszawie prześle przed dokonaniem wypłaty świadectwo tymczasowe do Urzędu Długów Państwa w Warszawie, celem stwierdzenia jego autentyczności, oraz operferowania. Po otrzymaniu z Urzędu Długów Państwa świadectwa tymczasowego, nastąpi wypłata na warunkach, przewidzianych w ustępie poprzednim“.

Podając powyższe do wiadomości K. K. O., kreślimy się

z poważaniem
DYREKTOR ZWIĄZKU:
(—) **J. Rożkowski.**

SPRAWOZDANIE

Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

ZA ROK 1934

A. SPRAWOZDANIE OGÓLNE.

Sytuację gospodarczą na przestrzeni minionego 1934 roku cechowała względna stabilizacja, która, wprawdzie jeszcze słabo, zaznaczyła się już w 1933 roku. Jeśli chodzi o handel, został zahamowany spadek obrotów, w szeregu zaś działów produkcji przemysłowej zanotowano stopniowe polepszenie, wyrażające się wzrostem wytwórczości. Te dodatnie przejawy na rynku gospodarczym równoważyła jednak sytuacja, panująca w głównej gałęzi produkcji, t. j. w rolnictwie. Mimo bowiem usilnej akcji interwencyjnej ceny artykułów zarówno zwierzęcych, jak i roślinnych, wykazały w roku ubiegłym dalszą tendencję do zniżki, większą niż ceny artykułów przemysłowych, aczkolwiek, jeśli chodzi o zbiory zbóż, rok 1934 zaznaczył się naogół średnim urodzajem.

Na krajowym rynku pieniężno - kapitałowym, sytuacja w roku sprawozdawczym kształtowała się wyraźnie pomyślnie. Polityka walutowa szła konsekwentnie po linji uniezależnienia naszej waluty od zagranicznych eksperymentów, czego jednym z etapów było oparcie polskiej emisji wyłącznie na podkładzie kruszcowym, zakończeniem zaś — rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, uznające walutę krajową za jedyny miernik wartości i jedyny środek płatniczy w stosunkach zobowiązaniowych wewnętrznych. Dzięki temu niewyraźne stosunki walutowe na rynku europejskim, komplikujące się przez trwały odpływ złota do Stanów Zjednoczonych, jak również dewaluacyjne posunięcia zagranicą, n. p. w Czechosłowacji, która w roku ubiegłym obniżyła wartość swej waluty o 16,66%, pozostały bez wpływu na rynek krajowy, który wobec zewnętrznych wydarzeń zachowywał się spokojnie. Na giełdzie pieniężnej dała się zauważyć mocniejsza tendencja i bardziej zwiększone obroty, jeśli chodzi o papiery wartościowe, przy jednoczesnem kurczeniu się obrotów walutami i dewizami. Zwyżka kursów papierów wartościowych, przy dostatecznej płynności rynku, sprzyjała dalszej repatrjacji pożyczek emisyjnych, uplasowanych na rynkach zagranicznych.

Dla komunalnych kas oszczędności miniony rok gospodarczy przyniósł szereg faktów, mających doniosłe znaczenie dla ich rozwoju. Jednym z nich jest nowe prawo o komunalnych kasach oszczędności, wydane w formie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 95, poz. 860). Rozporządzenie to, będące po większej części wyrazem wysuwanych przez nasz Związek dezyderatów, opartych na kilkuletniem doświadczeniu, zawiera wiele momentów dodatnich, które niewątpliwie przyczynią się do uregulowania stosunków K. K. O. pod względem formalno - prawnym, co w konsekwencji musi pozytywnie wpłynąć na jeszcze sprawniejsze funkcjonowanie aparatu komunalnych instytucyj oszczędnościowych.

Dla kształtowania się materjalnych interesów Kas ma niezmierne znaczenie cały kompleks ustawodawstwa oddłużeniowego, mającego na celu uregulowanie zadłużeń dwóch najpoważniejszych klientów Kas, a mianowicie: rolnika i samorządu terytorjalnego. Wykonanie tych dwóch ustaw zapewne przyczyni się do zmniejszenia rentowności K. K. O., lecz z drugiej strony będzie dużym krokiem w kierunku uporządkowania zdezorganizowanego w latach kryzysowych rynku kredytów krótkoterminowych. Zresztą sprawa oddłużenia rolnictwa, a przez to stworzenia racjonalnych podstaw gospodarowania dla tej najważniejszej gałęzi produkcji naszego kraju, dotkniętej najbardziej ciężarem bieżącego kryzysu gospodarczego, stała się koniecznością państwową.

Wspomnieć wreszcie wypada o aktach prawodawczych, dotyczących wysokości przyznanych korzyści majątkowych od wkładów i innych lokat pieniężnych w instytucjach kredytowych. Przyczyniły się one do zniwelowania rozpiętości stopy procentowej i usunięcia niezdrowej konkurencji między lokalnemi instytucjami kredytowemi przy pomocy podbijania stopy zaofiarowanych wkładcy korzyści, a w konsekwencji przyczyniły się do oparcia procesu kapitalizacji na zdrowych zasadach.

Stabilizacja stosunków gospodarczych i uspokojenie zupełne na rynku pieniężnym stwarzały podatne warunki dla rozwoju procesu kapitalizacji wewnętrznej. Mimo jeszcze trwającej depresji obserwujemy w roku 1934 zmniejszenie się procesu tezauryzacji przy stałym przypływie wkładów do instytucyj finansowych. Ruch wkładów we wszystkich instytucjach finansowych za ostatnie pięciolecie ujmuje przytoczone zestawienie, oparte na danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Miljony złotych.

Nazwa instytucji Rodzaj wkładów	1930 31.XII	1931 31.XII	1932 31.XII	1933 31.XII	1934 31.XII
Ogółem	**3 039,3**	**2 686,0**	**2 723,1**	**2 749,2**	**2 996,8**
Bank Polski a)	**162,4**	**190,5**	**196,3**	**224,5**	**187,6**
Bank Gospodarstwa Krajowego b).	**243,1**	**238,7**	**261,1**	**236,8**	**314,4**
Państwowy Bank Rolny b) . . .	**62,3**	**62,9**	**60,5**	**97,1**	**111,0**
Banki komunalne c)	**68,5**	**62,5**	**63,8**	**72,1**	**78,7**
Banki akcyjne d)	**1 020,2**	**611,7**	**527,5**	**449,7**	**468,0**
Oddziały zagranicznych banków akcyjnych	**71,5**	**55,9**	**52,6**	**50,7**	**49,7**
Pocztowa Kasa Oszczędności . .	**431,3**	**509,8**	**622,9**	**713,5**	**858,1**
Wkłady oszczędnościowe e). . . .	253,7	332,2	444,9	506,5	624,4
„ czekowe	177,6	177,6	178,0	207,0	233,7
Kasy Oszczędności f)	**582,1**	**603,3**	**627,9**	**614,6**	**664,3**
Wkłady oszczędnościowe	535,0	559,4	582,4	570,6	611,8
Salda kredytowe rach.-bieżących . .	47,1	43,9	45,5	44,0	52,5
Spółdzielnie kredytowe g)	**392,4**	**346,4**	**306,5**	**286,3**	**259,8**
Centralna Kasa Spółek Rolniczych	**5,5**	**4,3**	**4,0**	**3,9**	**5,2**

a) Rachunki żyrowe bez rachunków kas skarbowych, urzędów celnych i Ministerstwa Skarbu. *b)* Bez lokat skarbowych. *c)* Polski Bank Komunalny w Warszawie i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu. *d)* Do końca 1932 r. banki akcyjne i 5 największych domów bankowych, od 1. I. 1933 r. banki akcyjne i 7 największych domów bankowych, od 1. I. 1934 r. banki akcyjne i 8 największych domów bankowych. *e)* W tem sumy t. zw. III waloryzacji, w dn. 31. XII. 1934 roku wysokość ich wynosiła 23,2 milj. zł. *f)* Miejskie, wojewódzka i powiatowe, oraz dwie niekomunalne, bez gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych, *g)* Według Biuletynu Rady Spółdzielczej, obejmującego spółdzielnie należące do związków rewizyjnych.

Przytoczone zestawienie stwierdza dwa oczywiste fakty: a) stały wzrost ogólnej sumy wkładów począwszy od roku 1932, tak, że obecny stan posiadania dorównuje poziomowi z czasów przedkryzysowych, oraz b) przepływ wkładów z instytucyj prywatnych do zakładów, opartych o związki publiczno - prawne, a więc o państwo czy jednostki samorządu terytorjalnego. Z pierwszego miejsca, jakie zajmowały banki w okresie przedkryzysowym, przesunęły się do roli trzeciorzędnej, za P. K. O. i komunalnemi kasami oszczędności. Wprawdzie w roku ostatnim poraz pierwszy od r. 1931 bankowość prywatna zanotowała przyrost wkładów, jednakże przyrost ten nie jest w stanie wyrównać utraconej pozycji. Mylnem jest mniemanie, jakoby przyczyną tego przeobrażenia była polityka wyższej stopy procentowej płaconej przez K. K. O. Kasy oszczędności płacą obecnie od wkładów na każde żądanie stopę nawet niższą od stosowanej przez przedsiębiorstwa bankowe; wyższą stopę płacą może tylko kasy mniejsze, działające w mniejszych ośrodkach, na które zresztą sieć bankowa się nie rozciąga. To też naszem zdaniem przyczyn tego zjawiska należy doszukiwać się gdzieindziej. Aczkolwiek bankowość prywatna, przyznać to trzeba, wykazała dużą odporność w ciężkim okresie kryzysowym, bez uciekania się do nadzwyczajnych źródeł pomocy czy to Skarbu Państwa, czy instytucji emisyjnej, to jednak wydarzenia w dziedzinie pieniężno - walutowej, jakie miały miejsce zagranicą, zmieniły orjentację płochliwego wkładcy, skierowując go raczej w stronę instytucyj, za któremi stała gwarancja jednostki prawno-publicznej. Zauważyć przytem należy zjawisko, że największy ubytek w bankach zaznaczył się na rachunkach terminowych, które z 382,2 milj. zł. w r. 1930 spadły na ultimo r. 1933 do zł. 124 milj. i mniej więcej w tej wysokości utrzymują się w ciągu 1934 r. Mniejszy natomiast ubytek wykazują rachunki bezterminowe i bieżące. Wypływa z tego wniosek, że banki koncentrują raczej kapitały obrotowe przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, z natury rzeczy odznaczające się większą ruchliwością, podczas gdy wkłady o charakterze lokat oszczędnościowych kierują się do publicznych instytucyj. Wytwarza się zatem automatycznie nie stan konkurencji, lecz raczej podziału pracy, dostosowanego do charakteru dwu typów instytucyj. I nie sądzimy, by to przeobrażenie strukturalnej natury, aczkolwiek wywołane konjunkturą, oraz by zdobyta przez K. K. O. pozycja w dysponowaniu kapitałami była przejściowem zjawiskiem; zresztą zdaje się to potwierdzać rozwój kapitalizacji przedstawiony w powyższem zestawieniu.

Powracając jeszcze do przytoczonej wyżej tablicy, należy zauważyć, że od roku 1932 K. K. O. zajmowały pierwsze miejsce pośród poszczególnych instytucyj, czy ich grup, jeśli chodzi o wysokość posiadanych wkładów oszczędnościowych. Mniej więcej jednak od połowy roku 1934 K. K. O. utraciły

ten prymat na rzecz Pocztowej Kasy Oszczędności, która w bilansie swoim na dz. 31 grudnia r. ub. wykazuje 624,4 milj. oszczędności, podczas gdy kasy — 611,8 milj. zł. Możnaby się wprawdzie jeszcze spierać i doliczyć do sumy oszczędności K. K. O. również i rachunki czekowe, które w K. K. O. posiadają raczej charakter wkładów oszczędnościowych, gdy w P. K. O. są to wkłady rozrachunkowe, jednakże uzasadnienie pierwszeństwa K. K. O. wymagałoby już dyskusji.

Przechodząc do omawiania ruchu oszczędnościowego, reprezentowanego przez zrzeszone w naszym związku komunalne kasy oszczędności, stwierdzić trzeba, że rezultaty osiągnięte przez nie w roku 1934 wypadły pomyślniej, niż w latach poprzednich.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe w Komunalnych Kasach Oszczędności województw Centralnych i Wschodnich

wg. danych G. U. S. w tysiącach zł.

WOJEWÓDZTWO	31 grudnia				31/III	30/VI	30/IX	31/XII
	1930	1931	1932	1933	1934			
M. st. Warszawa . .	41.212	47.484	51.731	55.530	58.276	61.872	64.762	67.833
Warszawskie	9.354	15.524	17.025	20.603	21.589	22.462	22.869	23.939
Łódzkie	2.249	4.694	5.808	6.763	7.388	8.182	8.508	9.470
Kieleckie	7.740	10.777	10.469	11.392	12.309	12.735	12.856	13.390
Lubelskie	5.271	6.087	5.159	5.107	4.684	5.622	5.633	5.727
Białostockie	3.169	3.817	3.609	3.608	3.569	3.573	3.518	3.663
Nowogródzkie . . .	796	776	762	828	883	894	936	1.027
Wileńskie	3.631	4.876	5.172	4.643	4.765	4.749	4.836	4.681
Poleskie	888	1.049	736	836	973	1.107	1.124	1.139
Wołyńskie	1.106	1.326	1.498	1.833	2.093	2.042	2.108	2.276
	75.416	95.413	101.969	111.143	116.529	123.238	127.150	133.145

Jak z tego zestawienia wynika, ruch wkładów we wszystkich kasach 9-ciu województw wykazał jednolitą tendencję wzrostu. Skromny ubytek zaznaczył się tylko w miesiącu sierpniu, usprawiedliwiony całkowicie przyczynami sezonowemi. Wzrost natomiast zaznaczył się najsilniej w miesiącu czerwcu i miesiącu grudniu, co należy sobie tłomaczyć częściowo przypadającą w tym czasie kapitalizacją odsetek.

W roku ubiegłym nastąpiła ostateczna likwidacja wkładów dolarowych, częściowo w drodze wypłaty wkładów, a częściowo w drodze przewalutowania na wkłady w walucie złotowej. Na ogólnym stanie wkładów likwidacja rachunków dolarowych zaciążyła w minimalnej mierze; kasy bowiem, idąc za wskazówkami n/Związku, unikały przyjmowania wkładów w walutach obcych, a niewielką stosunkowo sumę przyjętych wkładów, z chwilą załamania się kursu dolara, stopniowo poczęły likwidować.

Ostatecznie rok 1934 zamknięto znaczną nadwyżką, przyczem przyrost wkładów w kasach na terenie poszczególnych województw wynosił:

Województwo	Przyrost	
	bezwzględny (w tyś. zł.)	procentowy
M. st. Warszawa	12.303	22,16
Warszawskie	3.336	16,19
Łódzkie	2.707	40,02
Kieleckie	1.998	17,54
Lubelskie	620	12,14
Białostockie	55	1,52
Nowogródzkie	199	24,03
Wileńskie	38	0,82
Poleskie	303	36,24
Wołyńskie	443	24,17
Razem . . .	22.002	19,80

Największy przyrost wkładów w liczbach bezwzględnych notuje, jak zwykle, K. K. O. m. st. Warszawy, największy zaś przyrost stosunkowy — jak i w roku poprzednim, najsprawniej działające K. K. O. województwa Łódzkiego. Ogółem wkłady w naszych kasach wzrosły o zł. 22.002 tys., a jeśli z tego potrącimy doliczone odsetki (średnio w wysokości 5%), okaże się, że nadwyżka netto wpłat nad wypłatami wynosi zł. 16.445 tys. Kasy naszego Związku bezwzględnie wykazują największy przyrost wkładów oszczędnościowych; jeśli zaś chodzi o przyrost w stosunku do stanu roku poprzedniego, ustępują nieco tylko kasom śląskim, gdzie wkłady wzrosły o 20,19% w porównaniu ze stanem na ultimo roku 1933. Ruch wkładów oszczędnościowych w zrzeszonych w naszym Związku kasach oszczędności w porównaniu z postępem kapitalizacji, reprezentowanej przez K. K. O. na terenie całego kraju, przedstawia poniższe zestawienie:

(w tys. zł.).

Stan wkładów w K. K. O. Związków[1]):	w dniu 31 grudnia				
	1930	1931	1932	1933	1934
Lwowskiego	238.589	239.289	247.224	220.513	220.418
Warszawskiego	75.416	95.413	101.969	111.143	133.145
Poznańskiego	104.456	111.988	114.412	122.631	127.421
Śląskiego	70.192	75.414	79.078	83.206	100.011
	488.653	522.104	542.683	537.493	580.995
Stosunek %-wy wkładów w K. K. O. n/Związku do ogółu wkładów we wszystkich K. K. O.	15,43%	18,28%	18,79%	20,68%	22,92%

1) Bez rachunków instytucyj prawno - publicznych.

Jak z tego zestawienia widać, rok 1934 był dla zrzeszonych kas niemałym sukcesem. Z trzeciego miejsca, jakie nasze kasy zajmowały pod względem ilości uzbieranych kapitałów, w roku ubiegłym przesunęły się na miejsce drugie, pozostawiając za sobą kasy zrzeszone w Związku Poznańskim i Śląskim. Pierwsze miejsce zajmują nadal kasy małopolskie, co się tłomaczy długą tradycją tych kas. Kasy te w ostatnich dwu latach notują ubytek wkładów oszczędnościowych, lecz jest to ubytek pozorny, wynikły z przeliczenia wkładów dolarowych.

Pomyślny rozwój naszych kas sprawia, że udział nasz w dorobku oszczędnościowym, reprezentowanym przez wszystkie K. K. O. z roku na rok wzrasta, wynosząc obecnie 22,92% ogólnego stanu wkładów, gdy w przedkryzysowym roku 1929 stosunek ten wynosił zaledwie 11,84%. Fakt ten świadczy wymownie o dynamice rozwojowej K. K. O. województw centralnych i wschodnich.

Obok wkładów oszczędnościowych w ścisłym tego słowa znaczeniu, kasy skupiają jeszcze wkłady czekowe (rachunki bieżące), a nadto lokaty instytucyj prawno-publicznych. Uwzględniając jeszcze te dwa rodzaje wkładów, ogólny stan zebranych przez zrzeszone w n/Związku K. K. O. funduszów będzie się za ostatnie pięciolecie przedstawiał, jak następuje:

Ogólna suma wkładów (w tys. zł.)

Rodzaje wkładów	w dniu 31 grudnia				
	1930	1931	1932	1933	1934
Oszczędnościowe . .	75.416	95.413	101.969	111.143	133.145
Instytucyj praw. publ.	7.464	5.664	4.882	4.405	4.041
Rachunki bieżące (czekowe)	16.890	13.184	12.664	14.970	26.133
	99.770	114.261	119.515	130.518	163.319

Wkłady instytucyj prawno - publicznych są to lokaty na książeczki oszczędnościowe o charakterze kredytowym. Stan ich z roku na rok maleje, co się tłomaczy wycofywaniem lokat przez zakłady ubezpieczeń społecznych. Zauważyć należy, że z chwilą wejścia w życie nowego prawa o K. K. O., kasy nie mogą już przyjmować na rachunki oszczędnościowe lokat instytucyj finansowych czy ubezpieczeniowych.

Uderza duży wzrost rachunków bieżących w roku ubiegłym. Wzrost ten pozostaje w związku z rozwijaniem przez K. K. O. obrotów bezgotówkowych, zwłaszcza lokalnych.

Stopa procentowa płacona przez K. K. O. od wkładów oszczędnościowych i innych pozostawała

w ciągu roku w granicach ustalonych rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 30 listopada 1933 r. i wydanemi na jego podstawie zarządzeniami. Maksymalnie dozwolona stopa korzyści przyznawanych klientom mogła wynosić:

	dla kas większych	dla kas posiadających niżej 500 tys. zł. wkładów
I. od wkładów w walucie obiegowej:		
a) à vista	4¾	5
b) od wkładów à vista wiązanych wysokością sum podejmowanych w określonych terminach . .	5	5½
c) od wkładów terminowych ponad 1 miesiąc	5½	6½
II. od rachunków czekowych:		
a) à vista	4	5
b) terminowych z wypowiedzeniem ponad 1 miesiąc	5	5½
III. od wkładów w złotych w złocie:		
a) à vista	—	—
b) z jedno-miesięcznem wypowiedzeniem .	3½	4
c) z trzy-miesięcznem wypowiedzeniem .	4	4½
d) z sześcio-miesięczn. wypowiedzeniem .	4½	5

Jest to, podkreślamy, stopa maksymalna, jaką wolno kasom przyznawać wkładcom. Stopa faktyczna dla niektórych kategoryj wkładów była dużo niższa i tak np. od wkładów oszczędnościowych à vista wynosiła 3 — 4%, od wkładów zaś czekowych 1 — 4%.

Drugim skolei najpoważniejszym działem operacyj kas jest akcja kredytowa, której rozmiary przedstawiają się jak następuje:

Udzielone kredyty. (w tys. zł.).

Województwo	31.XII.33	31.XII.34	w porównaniu ze stanem z r. ub.		Protesty	Stosunek protestów do sumy pożyczek
			więcej	mniej		
M. st. Warszawa	44.703	51.096	6.393		182	0,35
Warszawskie . .	24.708	26.918	2.210		2.121	7,87
Łódzkie	8.710	10.495	1.785		834	7,94
Kieleckie . . .	16.467	16.983	516		3.419	20,13
Lubelskie . . .	12.080	11.666		414	3.442	29,50
Białostockie . .	8.231	8.137		94	1.556	19,12
Nowogródzkie .	4.079	3.795		284	1.064	28,03
Wileńskie . . .	7.259	6.939		320	1.375	19,81
Poleskie	3.817	3.600		217	1.257	34,91
Wołyńskie . . .	6.847	6.513		334	1.354	20,78
Ogółem .	136.901	146.142	10.904	1.663	16.604	11,36%

Stan udzielonych kredytów w porównaniu z rokiem ubiegłym powiększył się ogółem o zł. 9.241 tys. Wzrost ten przypada na Kasę m. st. Warszawy, oraz na kasy trzech bardziej uprzemysłowionych województw: warszawskiego, łódzkiego i kieleckiego. W kasach pozostałych województw obserwujemy spadek udzielonych kredytów, spadek tem bardziej charakterystyczny w zestawieniu ze stosunkowo dużym wzrostem wkładów oszczędnościowych na tym terenie. Fakt ten należy sobie tłomaczyć z jednej strony zrozumiałą tendencją K. K. O. do wzmocnienia rezerw płynności, a z drugiej ogólnemi warunkami gospodarczemi. Zubożenie ludności przy jednoczesnym upadku etyki kupieckiej stwarza, rzecz prosta, warunki nieodpowiednie dla ekspansji kredytowej. Dotyczy to w szczególności klienteli rolniczej, najbardziej dotkniętej klęską kryzysu. W tej ostatniej grupie klienteli trudności w akcji kredytowej pogłębia jeszcze okoliczność niemożności uzyskania rzeczowego zabezpieczenia, z uwagi na to, że większość gospodarstw nie posiada wywołanej hipoteki. W tych warunkach przyrost wkładów oszczędnościowych częściowo mógł być tylko zużyty na nowe operacje kredytowe.

Stan zamrożenia aktywów, którego wykładnikiem może być saldo weksli protestowanych (protestowanych i przeterminowanych) utrzymał się na poziomie roku zeszłego, wynosząc 11,36% ogółu udzielonych przez kasy kredytów (11,60% w roku poprzednim). Są to przeważnie pozostałości z kredytów udzielonych w latach poprzednich; nowe pożyczki, aczkolwiek drobnemi ratami, są regulowane dosyć poprawnie, co przypisać należy stosowaniu przez kasy bardziej rygorystycznych kryterjów przy ocenie zdolności i moralności płatniczej klientów.

Pierwsze miejsce pod względem sumy uzyskanych kredytów w K. K. O. zajmuje grupa klienteli rolniczej, której stan zadłużenia w kasach na terenie województw centralnych i wschodnich w dn. 31 grudnia 1934 r. wynosił zł. 48.882 tys., co stanowi 33,45% ogółu rozprowadzonych przez kasy kredytów, a bez K. K. O. m. st. Warszawy, która klienteli rolniczej nie posiada zupełnie, stosunek ten wynosi 51,43%. W ogólnej tej sumie partycypują:

I. Rolnicy indywidualni: *)		
a) posiadacze gospodarstw kat. A	zł. 31.880 tys.	
b) posiadacze gospodarstw kat. B	„ 6.226 „	
c) posiadacze gospodarstw kat. C	„ 1.136 „	zł. 39.242 tys.
II. Spółdzielnie rolniczo-handlowe .		„ 2.795 „
III. „ kredytowe		„ 668 „
IV. „ przetwórcze		„ 533 „

*) Podział gospodarstw rolnych na trzy kategorje A, B i C został uskuteczniony według norm ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 841) oraz w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dn. 14 grudnia 1934 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 110, poz. 983).

V. Gminne kasy pożyczkowo - oszczędnościowe na cele rolnicze . . .	„	983 „
VI. Inne	„	4.661 „
Razem	zł.	48.882 tys.

Ponad 82% ogólnej sumy kredytów rolniczych stanowią kredyty udzielone indywidualnym posiadaczom gospodarstw rolnych, przyczem w tej ostatniej grupie przytłaczającą większość stanowią kredyty drobne, udzielone drobnym rolnikom. Nader uciążliwe i trudne do zrealizowania są kredyty udzielone spółdzielniom rolniczo - handlowym. Spółdzielnie te, po okresie nadzwyczaj intensywnej gospodarki i wielkich inwestycyj w latach wysokiej konjunktury, popadły obecnie w nader trudne finansowe położenie. Szereg z pośród nich znajduje się w stadjum likwidacji. Zresztą wszystkie kredyty rolnicze są naogół trudne do upłynnienia, czego najlepszym wyrazem może być fakt, że z pośród ogólnej sumy tych kredytów, wynoszącej — jak podaliśmy wyżej — zł. 48.882 tys., bezwzględną większość, bo zł. 33.790 tys. stanowią pozostałości z kredytów udzielonych przed 1 lipca 1932 r. Około zatem 70% stanu pożyczek rolniczych stanowią kredyty, których likwidacja trwa ponad 2½ lat. A zaznaczyć przytem wypada, że kasy nasze udzielają w zasadzie kredytów tylko krótkoterminowych, o okresie umorzenia 3 — 6 — 12 miesięcy. Fakt ten w nader jaskrawy sposób mówi o warunkach pracy kas powiatowych, a z drugiej strony usprawiedliwia całkowicie wstrzemięźliwość kas w kierunku wydatniejszej ekspansji kredytowej.

Do końca 1934 r. z pośród ogółu kredytów rolniczych kasy skonwertowały wierzytelności na sumę 5. 938 tys. zł. Suma ta obejmuje układy już zatwierdzone przez Komitet Konwersyjny; nie obejmuje natomiast t. zw. układów we własnym zakresie, zawieranych przez kasy z dłużnikami na warunkach indywidualnych. Wszystkie zawarte dotychczas układy będą musiały w roku bieżącym ulec przekonwertowaniu na nowych zasadach.

Akcja konwersji zobowiązań rolniczych, mimo jak najlepszej woli kas, posuwała się dość opornie. Przyczyną tego była głównie niechęć do jakiegokolwiek unormowania swego zadłużenia ze strony mało albo źle uświadomionych dłużników, w mniemaniu których akcja konwersji zobowiązań rolniczych miała być jednym z etapów na drodze bądź do całkowitej, bądź do częściowej bonifikaty zadłużenia, instytucje zaś kredytowe nie rozporządzały żadnemi środkami, przy pomocy których mogłyby zmusić opornego dłużnika do zawarcia układu.

Dużą pozatem trudnością objektywną była niemożność uzyskania odpowiednich zabezpieczeń pod skonwertowane wierzytelności, wobec tego, że lwia część klienteli rolniczej nie posiada wywołanej hipoteki.

Obecnie akcja konwersji zobowiązań rolniczych przybiera szersze rozmiary, a to wobec wydanej w dn. 24 października r. b. noweli do ustawy konwersyjnej. Według tej noweli wszystkie wierzytelności rolnicze, odpowiadające określonym warunkom, winny być bezwzględnie skonwertowane najpóźniej do dnia 31 grudnia 1935 r. na okres lat 14, względnie lat 10, a to w zależności od tego, do jakiej grupy dłużnik został zaliczony. Nowela przytem ustanawia sankcję na wypadek niezawarcia układu z winy jednej lub drugiej strony. Jeżeli wina leży po stronie dłużnika, Komitet Konwersyjny, urzędujący przy Banku Akceptacyjnym, może go pozbawić dobrodziejstw, wypływających z ustawodawstwa oddłużeniowego, a tem samem zezwolić na prowadzenie przeciwko niemu kroków egzekucyjnych. Jeżeli zaś wina leży po stronie instytucji wierzycielskiej, tenże Komitet Konwersyjny jest władny orzec o zastosowaniu wobec niej przepisów rozdziału V rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X.1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, t. zn. dług posiadacza rolnego w tym wypadku zostałby z samego prawa rozterminowany na 28 rat półrocznych przy oprocentowaniu w wysokości 3% w stos. roczn. bez żadnej z tego tytułu pomocy dla instytucji wierzycielskiej czy to ze Skarbu Państwa, czy to z Banku Akceptacyjnego. Ponadto, celem usunięcia trudności przy uzyskiwaniu zabezpieczeń pod konwertowane wierzytelności, przewiduje się wydanie rozporządzenia wykonawczego, któreby ustaliło uproszczony sposób ustanawiania zabezpieczenia hipotecznego na nieruchomościach ziemskich, nie posiadających uregulowanej hipoteki. Byłoby to coś w rodzaju surogatu hipoteki i niezmiernie ułatwiłoby instytucjom wierzycielskim zadanie.

Drugim najpoważniejszym skolei klientem K. K. O. w zakresie operacyj kredytowych jest samorząd terytorjalny. Stan kredytów udzielonych samorządom na dz. 31 grudnia 1934 r. wynosił ogółem zł. 33.443 tys., z czego na bezpośrednie zadłużenie związków samorządowych przypada kwota zł. 30.647 tys. reszta zaś, t. j. zł. 2.796 tys. na zadłużenie przedsiębiorstw samorządowych. Kredyty samorządowe stanowią 22,89% ogółu udzielonych przez kasy pożyczek, a 25% sumy wkładów oszczędnościowych. Jeśli się zważy, że w sumie tej mieszczą się zadłużenia związków samorządowych z tytułu niedopłaconego częściowo kapitału zakładowego, oraz z tytułu przejęcia strat K. K. O., okaże się mylnem zgoła panujące mniemanie o supremacji kredytów udzielonych przez K. K. O. jednostkom prawa publicznego nad kredytem prywatnym.

Wobec znanej sytuacji większości związków samorządowych, kredyty komunalne naogół okazują się niedostatecznie płynne. Duża ich część prawdopodobnie ulegnie obecnie konwersji na zasadzie art. 4 względnie 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych. Kredyty, udzielone związkom samorządowym z lokat instytucyj finansowych i prawa publicznego, mają zostać przejęte przez te instytucje, przy zwolnieniu jednoczesnem obliga kas. Pożyczki natomiast udzielone z własnych funduszów K. K. O. mają być skonwertowane na specjalne obligacje, emitowane przez banki komunalne. Życzyćby sobie należało, aby akcja konwersji zobowiązań samorządowych w K. K. O. nie była prowadzona schematycznie, lecz z uwzględnieniem indywidualnych warunków pracy K. K. O. i możliwości finansowych związku dłużniczego.

Akcję kredytową K. K. O. prowadzą głównie w oparciu o fundusze własne i wkładkowe. W mniejszym natomiast dużo stopniu zaangażowane są środki uzyskane w drodze zaciągnięcia kredytów w centralnych instytucjach finansowych. Stan redyskonta i kredytów uzyskanych na dzień 31 grudnia wynosi ogółem 31.322 tys. zł., co stanowi niecałe 15% globalnej sumy kapitałów obrotowych. Stan redyskonta wynosi na ultimo grudnia zł. 9.828 tys. wobec 10.511 tys. w roku ubiegłym, a połowa conajmniej tej sumy przypada na dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego. Stan natomiast kredytów uzyskanych wzrósł w ciągu roku o zł. 240 tys. na skutek podjęcia się przez K. K. O. akcji rozprowadzania kredytów zaliczkowych dla rolnictwa. Z redyskonta kasy korzystają w Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego i w Polskim Banku Komunalnym, z kredytu zaś bezpośredniego — głównie w Państwowym Banku Rolnym.

Sprawa kredytów, rozprowadzonych z funduszów Państwowego Banku Rolnego wymaga bliższego naświetlenia. Według zebranych przez nas w drodze specjalnej ankiety danych, stan kredytów rozprowadzonych z tych funduszów na dzień 31 grudnia 1934 r. przedstawia się, jak następuje:

(w tys. zł).

Rodzaje kredytów	Stan zadłużenia kas w P. B. R.	Stan zadł. roln. w kasach z tyt. rozprow. funduszów P.B.R.	Przewidyw. straty w liczbach bezwzględnych	Przewidyw. straty w stosun. do stanu kredyt. udzielon. z fundusz. P. B. R.
1) Klęskowe	1.882	2.049	885	43,19%
2) Celowe:				
w towarach	2.261	3.571	549	15,37%
w gotówce	3.042	3.458	1.314	38,00%
3) Rejestrowy zastaw zboża	663	1.413	428	30,29 „
4) Zaliczkowe	469	494	5	1,01 „
5) Osadnicze	165	210	23	10.96 „
6) Dla parcelantów	279	284	43	15,14 „
7) Obrotowe na cele ogólne	5.721	6.807	999	14,68 „
8) Inne	2.333	2.037	271	13,30 „
Razem. . .	16.815	20.323	4.517	22,23%
W tem:				
a) skonwertowane przy pomocy Banku Akcept.		4.856		
b) nadające się jeszcze do konwersji . . .		7.788		

Obligo więc K. K. O. w Państwowym Banku Rolnym na dz. 31 grudnia 1934 wynosiło zł. 16.815 tys., podczas gdy rolnicy winni byli kasom z tytułu rozprowadzonych przez nie funduszów P. B. R. zł. 20.323 tys. Wynika stąd, że kasy wypłaciły Bankowi Rolnemu ze swoich własnych funduszów zł. 3.508 tys. Z sumy zł. 20.323 tys., przypadających kasom od dłużników należności, udało się skonwertować przy pomocy Banku Akceptacyjnego wierzytelności na zł. 4.856 tys. Z pozostałej sumy, według obliczeń kas, przypuszczalnie uda się jeszcze skonwertować zł. 7.788 tys. Nie nadają się natomiast do skonwertowania ze względu bądź na minimalne kwoty, bądź z innych jeszcze względów kredyty na zł. 7.679 tys. Ponura wymowa kolumny przewidywanych strat, komentarzy nie wymaga; dodać tylko trzeba, że są to straty przewidywane; nie uwzględniono tu natomiast pozycyj już odpisanych. Można się spierać co do trafności przewidywań K. K. O.; można mieć wątpliwości, czy nie zbyt pochopnie oszacowały kasy straty na tych kredytach. Nie ulega jednak wątpliwości najmniejszej, że straty, powstałe z tytułu pośrednictwa kas w akcji rozprowadzania funduszów Państwowego Banku Rolnego, w każdym bądź razie wypadną nieproporcjonalne do przyznanej kasom marży procentowej.

Ogólny szacunek przypuszczalnych strat wynosi zł. 4.517 tys. Aby lepiej uzmysłowić wartość tej cyfry, należy ją zestawić z majątkiem kas. Otóż według bilansu zbiorowego fundusze własne (kapitały: zakładowe, zasobowe i specjalne) wszystkich kas powiatowych wynoszą zł. 10.627 tys. Straty zatem na rozprowadzaniu przez kasy kredytów Państwowego Banku Rolnego wynoszą 42,50% majątku własnego K. K. O. Fakt ten budzi już naprawdę poważne obawy o rozwój dalszy K. K. O., a jednocześnie wywoływać musi zastrzeżenia co do przerzucenia całego ciężaru tych strat na barki K. K. O.

Fundusze własne K. K. O. w porównaniu ze stanem na rok poprzedni, przez dopisanie zysków, zwiększyły się o zł. 927 tys. do sumy zł. 14.992 tys. Wobec jednakże dużego przyrostu wkładów, stosunek kapitałów własnych do kapitałów obcych obniżył się z 8,62% do 7,95%. Największy stosunek, bo wynoszący 16,24%, wykazują kasy województwa wołyńskiego, najmniejszy zaś — K. K. O. m. st. Warszawy, bo 3,63%, co objaśnia się niezwykle szybką dynamika wzrostu wkładów w tejże kasie. Poniżej 10% kształtuje się ten stosunek również w kasach województwa warszawskiego, oraz w kasach województwa wileńskiego. W pierwszym przypadku, zachodzi zjawisko analogiczne, jak w K. K. O. m. Warszawy, w drugim zaś — niski stosunek funduszów własnych pozostaje w związku ze znacznem zaangażowaniem się kas w akcję rozprowadzania kredytów centralnych instytucyj finansowych. Zaznaczyć przytem pragniemy, że określając stosunek funduszów własnych do kapitałów obcych w K. K. O., czynimy to raczej ze względów statystyczno informacyjnych, nie zaś celem oceny zdolności kredytowej kas. Przy ocenie bowiem wysokości funduszów własnych K. K. O. nie można stosować tych samych kryterjów, jakie stosuje sią dla banków prywatnych. W opartych bowiem na odrębnych zasadach prawnych i wyposażonych w ogólną gwarancję związku założycielskiego kasach oszczędności, kapitał zakładowy nie odgrywa tej roli, co w bankowości prywatnej.

Oględność w polityce lokacyjnej wpłynęła na zwiększenie się płynnych rezerw. Rezerwy gotówkowe (gotówka w kasie, lokaty w instytucjach bankowych i salda rachunków korespondencyjnych) wzro-

sły w ciągu roku o zł. 12.142 tys. do sumy zł. 28.479 tys., co stanowi 17,43% stanu wszystkich rachunków wkładowych. Do płynnych rezerw zaliczyć ponadto należy papiery wartościowe, których stan w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o zł. 6.607 tys. do sumy zł. 21.650 tys. Uwzględniając tę pozycję, stosunek płynnych rezerw do ogółu kapitałów wkładowych stanowić będzie 30,69%. Jeżeli do tego dodamy ponadto wolne redyskonto, z którego kasy korzystają coraz oględniej, traktując je jako rezerwę na wypadek wzmożonego ruchu wkładów, należy stwierdzić, że płynność kas utrzymuje się na wysokim poziomie.

Rentowność operacyj K. K. O. w roku ubiegłym kształtowała się naogół niepomyślnie. Stopa korzyści majątkowych, wymawianych przez kasy przy czynnościach kredytowych wahała się od 8½ do 9½, a w kasach działających na obszarze województw wschodnich od 9 do 10%. Od wkładów natomiast kasy płaciły przeciętnie do 5%, a zatem marża winna wynosić 3½ — 5%. Marża faktyczna była jednak dużo niższa. Pomijając już bowiem konieczność utrzymania znacznych rezerw gotówkowych, które w każdym razie oprocentowane były niżej od stopy, płaconej od wkładów, należy zauważyć, że od szeregu operacyj kredytowych, jak przy układach konwersyjnych, kredytach rzemieślniczych i innych kredytach specjalnych, kasy musiały zadawalać się marżą, często niepokrywającą kosztów administracyjnych, które w średniej, dobrze prowadzonej kasie oscylują około 4% sumy bilansowej. W tych warunkach okazała się konieczność poczynienia znacznych oszczędności w kosztach handlowych, w szczególności w wydatkach personalnych, które doprowadzone zostały do poziomu, poniżej jakiego zejść już niepodobna, bez narażenia interesu instytucji. Mimo jednak tak dalece idących posunięć oszczędnościowych 43 kasy zamknęły swe bilanse stratami w łącznej wysokości zł. 1.349 tys., co wraz ze stratami pozostałemi z lat poprzednich, a dotychczas jeszcze niepokrytemi, wynosi razem zł. 2.576 tys. Na straty te wpłynęły głównie duże odpisy na wątpliwych dłużnikach, wynoszące 1.340 tys. zł., a więc mniej więcej tyle, ile wyniosły łączne straty K. K. O. Nadwyżką natomiast zamknęło bilanse 84 kas na kwotę zł. 817 tys., z czego więcej, niż połowa, bo zł. 460 tys., przypada na zysk, wykazany przez K. K. O. m. st. Warszawy.

Reasumując nasze uwagi, należy stwierdzić, że rok sprawozdawczy był dla naszych kas naogół pomyślny. Osiągnięte przez kasy wyniki w zakresie akcji gromadzenia oszczędności można bezwzględnie uznać za pomyślne. Wyniki te z jednej strony zawdzięczać należy sprawności technicznej K. K. O., a z drugiej — względnie podatnym warunkom gospodarczym. Skierowując od chwili załamania się konjuntury swe wysiłki na dostosowanie całokształtu życia gospodarczego do niższego poziomu i aktualnych możliwości, Polska zapewniła sobie stabilizację życia gospodarczego, której fundament stanowi stałość waluty. Stałości waluty zawdzięczać głównie należy stałe postępy kapitalizacji, dążącej do zapewnienia rynkowi gospodarczemu odpowiednich kapitałów obrotowych.

B. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU ZWIĄZKU.

I. Statut Związku.

Uchwalony przez Walne Zgromadzenie Delegatów K. K. O. w r. 1932 nowy statut Związku w dniu 12 maja 1934 r. uzyskał zatwierdzenie Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy. Okres, następujący po tym terminie, można nazwać okresem organizacyjnym, dostosowywania działalności Związku do nowych norm ustrojowych. Jak wiadomo, nowy statut przewiduje odmienną strukturę organizacyjną Związku, a w szczególności na miejsce dawnego Walnego Zgromadzenia wprowadza nowy organ uchwalający, a mianowicie Radę Związku, której członków powołują zebrania wojewódzkie. Zebrania te odbyły się jednocześnie w dn. 7 października, przy okazji odbywającego się Kongresu K. K. O. województw centralnych i wschodnich. Ukonstytuowanie się jednak Rady Związku uległo jeszcze dalszej zwłoce, ze względu na niemożność dokonania wyboru delegatów przez Komunalną Kasę Oszczędności m. Warszawy. Ostateczne skompletowanie Rady Związku nastąpiło dopiero w końcu roku, wskutek czego Rada Związku w roku sprawozdawczym zebrać się nie mogła.

II. Skład Zarządu.

Skład Zarządu Związku wobec niemożności zwołania Rady Związku w roku sprawozdawczym nie uległ żadnym zmianom. Pozostało bez zmian również Prezydjum Zarządu, w skład którego wchodzili pp. M. Szczepkowski jako Prezes Związku, oraz J. S. Roziecki jako jego zastępca. W tym składzie Zarząd w roku sprawozdawczym odbył 6 posiedzeń, a więc ilość statutem wymaganą, nie licząc częstych posiedzeń Prezydjum Zarządu. Na swych posiedzeniach Zarząd decydował i rozpatrywał wszelkie ważniejsze sprawy bieżące, a o większości powziętych przezeń uchwał informowaliśmy zrzeszone kasy bądź w drodze okólników, bądź w formie komunikatów, zamieszczanych w „Oszczędności".

W latach poprzednich obok Zarządu działała ponadto Komisja, powołana specjalnie do badania wyników rewizji K. K. O. i ferowania zaleceń i wniosków porewizyjnych. W roku sprawozdawczym Komisja ta nie zbierała się wogóle, wobec tego, że wszystkie zasadnicze sprawy rewizyjne były decydowane przez pełny Zarząd Związku, przy udziale przedstawicieli Władz Nadzorczych.

III. Członkowie Związku.

Sieć K. K. O. na terenie województw centralnych i wschodnich z końcem roku sprawozdawczego wynosiła 132 samodzielne kasy, 19 oddziałów, czy zbiornic i jeden zakład zastawniczy, razem przeto 152 placówki zrzeszone w n/Związku. Poza organizacją związkową pozostawały dwie kasy miejskie, a mianowicie m. Broku n/Bugiem i m. Ołyki. Gros kas, bo 115 stanowią kasy powiatowe; kas miejskich na naszym terenie mamy 15 oraz 2 zorganizowane przez związki międzykomunalne.

Z ogólnej liczby oddziałów — 17 zostało zorganizowanych przez kasy powiatowe, 2 zaś przez K. K. O. m. st. Warszawy. Jeden zakład zastawniczy został uruchomiony przez K. K. O. m. Wilna. Dodać należy, że w przededniu ukazania się nowej ustawy o K. K. O. przystąpiło z powrotem do naszego Związku 6 kas wołyńskich, które swego czasu wskutek różnych, od nich niezależnych przyczyn były zmuszone ze Związku naszego ustąpić. Powrotne dobrowolne ich przystąpienie do naszego Związku uważamy za duży sukces moralny oraz za wyraz zrozumienia wartości jednolitej organizacji związkowej. W końcu roku wypłynęła sprawa przyłączenia niektórych K. K. O., działających na terenie południowo - zachodniej części woj. Kieleckiego, do Związku K. K. O. w Katowicach. Przeciwko temu projektowi opowiedział się, rzecz prosta, nasz Związek, przyczem uzyskaliśmy poparcie Związku zarówno Lwowskiego, jak i Poznańskiego i w tej sprawie złożyliśmy na posiedzeniu Związku Związków odpowiedni memorjał Władzom Nadzorczym. Zrealizowanie takiego projektu wpłynęłoby na zmniejszenie ilości zrzeszonych w n/Związku członków o kilka zasobnych finansowo K. K. O.

IV. Kongres K. K. O.

Zorganizowany na zasadach nowego statutu Związku Kongres Komunalnych Kas Oszczędności Województw Centralnych i Wschodnich odbył się w Warszawie dn. 7 i 8 października. Kongres wzbudził duże zainteresowanie, czego dowodem służyć może niebywała, jak na nasze stosunki frekwencja ze strony delegatów K. K. O., oraz duży udział przedstawicieli nie tylko Władz Państwowych, lecz wielu instytucyj gospodarczych i społecznych. Praca Kongresu, podzielonego, na trzy komisje, szła w trzech kierunkach: określenia najbardziej racjonalnych zasad polityki kredytowej, z uwzględnieniem społecznego charakteru K. K. O.; szukania najodpowiedniejszych sposobów walki ze szkodliwą dla gospodarstwa zarówno społecznego, jak i prywatnego, tezauryzacją, przez skuteczną propagandę oszczędności i wreszcie w kierunku stworzenia dla zatrudnionych w K. K. O. osób takich warunków pracy i takiej atmosfery, w którejby mogli z najlepszym dla sprawy pożytkiem pracować. Nie będziemy na tym miejscu przytaczać powziętych przez Kongres rezolucji; zostały one w swoim czasie opublikowane na łamach „Oszczędności". Zapewnić jeno pragniemy, że Zarząd Związku będzie dokładał wszelkich starań w kierunku zrealizowania wysuniętych przez Kongres postulatów.

V. Współpraca w Władzami i Instytucjami Państwowemi.

Postępowanie swoje Zarząd w miarę możności starał się uzgadniać z Władzami Nadzorczemi, które informowaliśmy stale o stanie i potrzebach zrzeszonych K. K. O., jak i o pracach naszego Związku. W szczególności wielokrotnie Władzom Nadzorczym przedkładaliśmy nasze uwagi w sprawie polityki kredytowej K. K. O., zwłaszcza na tle ustawodawstwa oddłużeniowego. Wiele z wysuwanych przez nas postulatów zostało uwzględnionych w nowej ustawie o Banku Akceptacyjnym i wydanych na jej zasadach przepisach wykonawczych. Jeśli chodzi o Bank Akceptacyjny i sprawy konwersji zobowiązań rolniczych, to kasy do tego zagadnienia ustosunkowały się naogół pozytywnie, o czem świadczą dane przytoczone w części pierwszej naszego sprawozdania. W akcji tej jednak kasy napotykały na poważne trudności, których źródło tkwiło już to w niewłaściwem odnoszeniu się do tej sprawy sfer najbardziej zainteresowanych, t. zn. zadłużonych rolników, na co kasy nie miały żadnych sankcyj, już to w niemożności uzyskania odpowiednich zabezpieczeń. Hamująco również na przebieg akcji konwersyjnej wpływały trudności, wynikające przy upłynnianiu uzyskanych przez Bank Akceptacyjny akceptów. Pozatem, w naszem mniemaniu, odrębnego potraktowania wymaga sprawa rozwiązania problemu zadłużenia kas z tytułu rozprowadzonych przymusowo kredytów klęskowych; w kierunku należytego rozwiązania tego problemu nie zaniedbujemy starań. Należy przytem podkreślić lojalne odnoszenie się kas do zagadnienia kredytów rolniczych i względne traktowanie dłużników - rolników, co znalazło swój wyraz w zupełnem zastosowaniu się do życzeń Ministerstwa Skarbu w sprawie czasowego zaniechania czynności egzekucyjnych w okresie jesiennym, a to celem powstrzymania rolników od masowego wyzbywania się zboża i obniżania przez to cen płodów rolnych.

Z chwilą ukazania się nowej ustawy o K. K. O. współpraca Związku z Władzami Nadzorczemi z konieczności będzie musiała jeszcze bardziej się zacieśnić. Wobec przejścia nadzoru nad kasami oszczędności do resortu Ministerstwa Skarbu, część uprawnień, jakie dotychczas posiadali wojewodowie, przypadła Związkowi, który z tego tytułu stał się poniekąd Władzą Nadzorczą w pierwszej instancji.

Na tle przejścia K. K. O. do resortu Ministerstwa Skarbu dało się zauważyć mniemanie, jakoby Ministerstwo Skarbu miało sprawować nadzór nad kasami za pośrednictwem władz skarbowych niższych instancyj. Ponieważ opinja ta mogła wywołać zaniepokojenie pośród rzesz naszych wkładców, Związek nasz poczynił starania o wyjednanie okólnika Ministerstwa Skarbu, w którym wyraźnie wyjaśniono, że nadzór nad kasami będzie sprawowoło Ministerstwo Skarbu bezpośrednio, bądź tylko za pośrednictwem Związku K. K. O. Czyni Związek jeszcze staranie o wyłączenie K. K. O. z pod przepisów art. 63 ordynacji podatkowej, na mocy których władze skarbowe mogą żądać wyjaśnień od K. K. O. bądź przeglądać ich księgi dla celów wymiaru podatków. Rozumiemy, że badanie ksiąg K. K. O., choćby nawet nie dotyczyło ksiąg wkładów, wywołać musi niepożądaną psychozę pośród klientów K. K. O., władzom zaś skarbowych nie daje wystarczającego materjału.

Na prośbę i w interesie zrzeszonych K. K. O. Związek często interwenjował w sprawach kredytowych w Bankach Państwowych, Banku Polskim i Komunalnym. Z Bankiem Gospodarstwa Krajowego zetknęliśmy się na gruncie organizacji kredytów dla rzemiosła. W sprawie tej kilkakrotnie przy-

taczaliśmy rzeczowe argumenty na łamach „Oszczędności", których słuszność zdawały się uznawać sfery rzemieślnicze. Ostatecznie w tej sprawie wypowiedział się Kongres K. K. O., zorganizowany w dn. 7 i 8 października r. ub. Niestety, jak dotychczas postulaty K. K. O. nie zostały całkowicie przez Bank Gospodarstwa Krajowego podzielone.

Sprawa zastępstwa Banku Polskiego do inkasowania weksli była i w ciągu roku sprawozdawczego aktualną. Bank Polski nagół wstrzymuje się od powierzania instytucjom kredytowym agend zastępczych, jednakże w dwóch wypadkach starania kas zostały uwieńczone pozytywnym rezultatem.

Z Polskim Bankiem Komunalnym współpracujemy nadal jak najściślej. Jak wiadomo, Bank poważnie subsydjuje Biuro naszego Związku, czy to w formie gotówkowej subwencji, czy to w postaci świadczeń w naturze, o czem jeszcze wspomnimy przy omówieniu budżetu. Godzi się podkreślić wielkie zrozumienie Banku dla potrzeb K. K. O., co znajduje swój wyraz w polityce kredytowej Banku.

Podejmował się również Związek interwencji w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. Chodziło tu o obniżenie oprocentowania funduszów Zakładu ulokowanych w K. K. O., oraz o rozterminowanie spłaty kapitałów. Interwencja nasza w tej mierze zdaje się wydawać pożądane rezultaty.

VI. Współpraca z pozostałemi Związkami K. K. O.

W sprawach interesujących ogół K. K. O., a nie tylko kasy naszego terenu, działaliśmy w porozumieniu ze Związkiem Związków lub za jego pośrednictwem. Za pośrednictwem Związku Związków, do Rady którego wchodzą również delegaci naszego Związku, uzgadnialiśmy linję naszej polityki z pozostałemi Związkami, oraz wchodziliśmy w kontakt z ruchem oszczędnościowym zagranicą, zwłaszcza krajów słowiańskich. Godzi się zauważyć, że Dyrektor naszego Związku, jako Zastępca Prezesa Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności, w tym charakterze otworzył i przewodniczył na Walnem Zebraniu tegoż Zrzeszenia, jakie w maju r. ub. odbyło się w Beogradzie. Niezależnie od uzgadniania poglądów na terenie Związku Związków K. K. O., współpraca nasza z pozostałemi Związkami regjonalnemi przejawiała się w bezpośredniej wymianie korespondencji, oraz wzajemnem informowaniu się o ważniejszych poczynaniach.

VII. Udoskonalanie organizacji K. K. O.

W związku z wprowadzeniem stawek prowizyjnych przez P. K. O. od wpłat na rachunki czekowe oraz obniżeniem prowizji pobieranej przez pocztę, wypłynęła kwestja wysokości pobieranej przez K. K. O. prowizji od czynności inkasowej. Dążąc do zapewnienia opłacalności czynności inkasowych, przy możliwie niskich stawkach prowizyjnych, Zarząd wystąpił z projektem zorganizowania Centrali Inkasowej, ewentualnie przy Polskim Banku Komunalnym. Byłby to zaczątek jednocześnie organizacji obrotu bezgotówkowego (żyrowego), który tak mocno się rozwinął między kasami zagranicznemi, zwłaszcza w sąsiednich Niemczech. Zorganizowanie zaś obrotu żyrowego między kasami jest skolei warunkiem zrealizowania drugiej o wielkiej doniosłości sprawy, a mianowicie, sprawy wzajemnego honorowania książeczek oszczędnościowych. Były wprawdzie próby wzajemnego honorowania książeczek, podejmowane bądź regjonalnie, bądź przez kasy działające w miejscowościach uzdrowiskowych, lecz uruchomienie tej akcji na szerszą skalę wydaje się w dotychczasowym stanie dosyć trudne.

W związku z tą sprawą pozostaje jeszcze inna kwestja, a mianowicie nawiązanie współpracy z Urzędami Pocztowemi w zakresie przyjmowania wpłat na książeczki oszczędnościowe K. K. O. W tej sprawie Związek nawiązał już porozumienie z Ministerstwem Poczt i Telegrafów, które do tej inicjatywy odnosi się przychylnie. Pozytywne załatwienie tego zagadnienia zapewniłoby naszemu klientowi wszelkie te udogodnienia, jakie daje P. K. O., co nie pozostałoby bez wpływu na tempo przyrostu wkładów oszczędn. w K. K. O.

Możnaby wreszcie pomyśleć również nad zagadnieniem współpracy z gminnemi kasami pożyczkowo - oszczędnościowemi, wciągnięcie których do współpracy z K. K. O. tworzyłoby potężny i jednolity aparat komunalnych instytucyj oszczędnościowych. Oczywiście, trzebaby było przedtem pomyśleć o przeprowadzeniu pewnych zmian w ustawodawstwie o gm. kas. poż. - oszczędnościowych.

VIII. Obrona interesów K. K. O.

Jak w latach poprzednich, Związek podejmował się na prośbę K. K. O. interwencyj w instytucjach finansowych i innych w sprawach, których załatwienie miałoby zaciążyć na biegu interesów K. K. O. Na życzenie kas podejmowaliśmy się pośrednictwa w wyszukaniu zastępców procesowych, dających rękojmię należytej obrony K. K. O. Wspomnieć również wypada o uczestnictwie pracowników n/Związku w procesach sądowych, już to w charakterze świadków, już to w charakterze rzeczoznawców, w sprawach prowadzonych przez K. K. O. Na uwagę wreszcie zasługuje obrona K. K. O. w prasie, gdzie Związek niejednokrotnie prostował mylne mniemania o funkcjonowaniu kas, mogące wpłynąć ujemnie na kształtowanie się opinji o K. K. O.

IX. Działalność instrukcyjna.

Pracę instrukcyjną prowadził Związek, jak w latach poprzednich w drodze korespondencji, na łamach organu prasowego Związku „Oszczędność" i w licznych konferencjach z pracownikami kas, w postaci urządzonego kursu instrukcyjnego dla pracowników K. K. O. i wreszcie przy okazji przeprowadzanych rewizyj.

Listów w roku zeszłych Biuro Związku otrzymało 4849, wysłanej natomiast korespondencji było 1981, nie licząc 33 okólników. Zauważyć należy, że

na tle coraz bardziej skomplikowanych stosunków, wytwarzają się zagadnienia coraz bardziej do rozwiązania trudniejsze. Zagadnienia bardziej typowe staramy się omawiać na łamach „Oszczędności“, będącej organem prasowym n/Związku. Zdajemy sobie sprawę, że „Oszczędność“ nie wyczerpuje wszystkich zagadnień interesujących K. K. O. Konieczny do tego byłby udział ludzi pracujących w terenie. Niestety, jak dotychczas, wszelkie nasze wysiłki w kierunku zachęcania pracowników K. K. O. do żywszej współpracy z Redakcją „Oszczędności“ spełzły na niczem.

Kurs instrukcyjny dla pracowników K. K. O. odbył się w roku ubiegłym w dniach od 9 do 22 października włącznie, t. zn. trwał 2 tygodnie. Program zeszłorocznego kursu znacznie rozszerzyliśmy przez wprowadzenie przedmiotów, dotyczących najbardziej aktualnych zagadnień. Zdajemy sobie sprawę, że kurs dwutygodniowy nie może być wystarczający, to też w przyszłości Zarząd Związku ewentualnie zastanowi się nad możliwością zorganizowania ponadto kursów dłuższych, ewentualnie w drodze korespondencyjnej.

Przy sposobności nie od rzeczy będzie poświęcić słów parę zagadnieniom personalnym K. K. O. Sprawa ta może nas interesować z dwóch stron: od strony wprowadzenia jednolitych norm uposażenia, oraz powołania zawodowej organizacji pracowników K. K. O. Co do ujednostajnienia norm uposażeniowych, to sprawa ta o tyle nie może być w tej chwili rozstrzygnięta, że trudno jest obecnie przewidzieć, jak kształtować się będzie rentowność K. K. O. Z chwilą przeprowadzenia konwersji zobowiązań rolniczych, oraz z chwilą ustabilizowania się marży procentowej, do pracy tej trzeba będzie powrócić. Co się zaś tyczy organizacji związkowej pracowników K. K. O., to sprawę tę Kongres K. K. O. przekazał do załatwienia Radzie Związku, to też tą kwestją zajmą się organa Związku.

X. Działalność rewizyjna.

Działalność rewizyjna, to gros działalności naszego Biura. W programie pracy na rok ubiegły przewidywaliśmy zrewidowanie wszystkich zrzeszonych K. K. O. przyczem preliminowaliśmy 1.200 dni rewizyjnych. Z przyczyn jednak od Związku niezależnych, a głównie z powodu choroby niektórych osób z pośród personelu rewizyjnego, zdołaliśmy zrewidować 107 kas w ciągu 1086 dni rewizyjnych, nie licząc w tem dni zużytych na przejazdy, których wypadło 109. Wprawdzie do niektórych kas musieliśmy wyjeżdżać kilkakrotnie, celem naocznego przekonania się o stopniu wykonania zaleceń Związku. Licząc każdy wyjazd powtórny za odrębną czynność rewizyjną, okaże się, że czynności rewizyjnych w r. 1934 było 148.

Pracę rewizyjną wykonaliśmy głównie za pośrednictwem naszych 6 inspektorów zawodowych, przytem kilkakrotnie, w sprawach zbyt skomplikowanych przy czynnościach rewizyjnych uczestniczył osobiście Dyrektor Związku. W kilku wypadkach skorzystaliśmy z instytucji inspektorów honorowych, którzy bądź samodzielnie, bądź wspólnie z inspektorami zawodowymi przeprowadzali rewizje K. K. O.

Ponieważ instytucja honorowych inspektorów okazała się bardzo pożyteczną, Zarząd Związku dążyć będzie do utrzymania jej nadal a możliwie i do rozszerzenia jej. W trzech ponadto wypadkach w czynnościach rewizyjnych brali udział specjalnie delegowani przez Związek rzeczoznawcy.

O ile chodzi o wyniki rewizji, to jak wynika ze sprawozdań rewizyjnych, poziom techniczny kas, wykazuje duże usprawnienie. Szereg wprawdzie kas, na skutek wadliwego nastawienia w stadjum organizacyjnem, sugerowanego niejednokrotnie z zewnątrz, przechodzi jeszcze dzisiaj duże trudności finansowe. Nie mniej jednak można z zadowoleniem stwierdzić, że obecne nastawienie kas idzie naogół w pożądanym kierunku, czego wyrazem mogą być cyfry przytoczone w pierwszej części sprawozdania. Było jednak mimo wszystko i w roku ubiegłym kilka wypadków, gdy Związek musiał postawić Władzom Nadzorczym jak najdalej idące wnioski.

XI. Propaganda oszczędności.

Jeśli chodzi o propagandę oszczędności, to czyniliśmy, co było w ramach naszych możliwości, ograniczonych szczupłością przewidzianych na ten cel kredytów. Jak w latach poprzednich, współdziałaliśmy z Samorządowym Instytutem Wydawniczym, który w ciągu całego roku, a w szczególności na Dzień Oszczędności wydał szereg materjałów propagandowych. Współdziałaliśmy z redakcją „Gazetki Oszczędnościowej“, którą kasy nasze abonują. Współdziałaliśmy również ze Związkiem Związków K. K. O. w wydaniu kartek propagandowych przy okazji Zjazdu Polaków z zagranicy, oraz w umieszczeniu plakatów propagandowych w wagonach pociągów kursujących na ważniejszych linjach dalekobieżnych. Za jego pośrednictwem, również częściowo i we własnym zakresie, staraliśmy się prowadzić akcję propagandową w prasie bardziej poczytnej, oraz w szeregu perjodycznych wydawnictw. I wreszcie celem ujednolicenia propagandy regjonalnej prowadzonej przez poszczególne K. K. O. wydaliśmy w roku ubiegłym regulamin ramowy dla lokalnych komitetów propagandy oszczędności.

Sprawa realizacji filmu propagandowego przez cały rok była przedmiotem uwagi Zarządu, jednakże nie udało się nam uzyskać odpowiedniego scenarjusza, któryby całkowicie zadośćuczynił naszym wymaganiom. Zresztą co do wartości propagandy filmowej zdania są podzielone i zagranicą, gdzie tego rodzaju propaganda prowadzona była na szeroką skalę, dają się zauważyć głosy powątpiewania o skuteczności tego środka propagandowego.

Dużą wagę przywiązywał Zarząd Związku do propagandy oszczędności pośród młodzieży szkolnej, w szczególności przez organizowanie szkolnych kas oszczędności. Pracę na tym terenie utrudniała nam w znacznej mierze ta okoliczność, że ze strony cen-

tralnych władz administracji szkolnictwa dawały się zauważyć wyraźne sugestje w kierunku scentralizowania młodzieżowego ruchu oszczędnościowego na rzecz współpracy z P. K. O.

XII. Referat statystyczny.

Z innych prac Biura Związku należy wymienić prace statystyczne. Referat statystyczny obecnie zatrudnia jedną osobę i stale się rozwija. Dążeniem naszem jest scentralizowanie statystyki K. K. O. przy Głównym Urzędzie Statystycznym, oraz przy Biurze naszego Związku, przyczem Związek nasz uwzględniałby specjalnie działy nieobjęte statystyką Gł. Urzędu Statystycznego. Zasypywanie zaś kas ankietami statystycznemi, pochodzącemi od różnych instytucyj społecznych i gospodarczych, stwarza kasom zbyt wiele kłopotu, przysparzając im tylko sporo nieprodukcyjnej pracy.

C. Sprawozdanie rachunkowe za rok 1934 i budżet na rok 1935.

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1934 r.

Stan czynny.

			zł.
1.	Rachunek czekowy w P. B. K.		24.223,—
2.	Różni dłużnicy:		
	a) zaległe należn. za rew. .	6.727,64	
	b) zaległe składki	19.753,50	
	c) inne.	15.454,10	41.935,24
3.	Udziały i papiery wartościowe		25.948,—
			92.106,24

Stan bierny.

			zł.
1.	Fundusz Rezerwowy		25.215,22
2.	Różni wierzyciele:		
	a) Polski Bank Komunalny .	39.434,—	
	b) inni	9.167,80	48.601,80
			73.817,02
3.	Nadwyżka		18.289,22
			92.106,24

Racnunek wpływów i wydatków.

Winien.

			zł.
1.	Koszty administracyjne:		
	a) osobowe	80.047,30	
	b) rzeczowe	22.757,73	102.805,03
2.	Koszty urządzenia kursu		2.923,20
3.	Koszty rewizji		43.345,36
			149.073,59
4.	Nadwyżka		18.239,22
			167.362,81

Ma.

		zł.
1.	Składki	154.442,58
2.	Wpływy różne, odsetki zwłoki i inne . . .	1.525,23
3.	Opłaty za kurs	1.595,—
4.	Subwencja Polskiego Banku Komunalnego .	10.000,—
		167.362,81

Wykonanie budżetu za rok 1934, oraz budżet na r. 1935 [1])

WYDATKI.

		preliminowano na rok 1934	wydatkowano w roku 1934	preliminuje się na rok 1935
1	Zebrania Wojewódzkie	600,—	594,25	600,—
2	Rada	2.200,—	--	4.400,—
3	Komisja Rewizyjna	400,—	316,40	400,—
4	Zarząd i Komisje Zarządu	7.500,—	5.075,90	7.500,—
5	Kierownictwo i Radca Prawny [2])	—	—	—
6	Personel	76.000,—	74.655,—	90.000,—
7	Świadczenia socjalne i podatki	7.500,—	6.669,44	8.700,—
8	Składka na rzecz Zw. Zw. K. K. O.	3.000,—	3.000,—	3.000,—
9	Zjazdy	3.000,—	2.264,12	3.500,—
10	Bibljoteka, pren. pism i wydawnictwa	2.000,—	1.778,70	2.000,—
11	Porto i telefony	2.000,—	2.192,34	2.500,—
12	Książki, druki i materjały piśmienne	1.000,—	811,20	1.500,—
13	Różne, drobne i nieprzewidziane	2.000,—	1.997,68	2.000,—
14	Lokal, światło i opał [3])	—	—	—
15	Propaganda	3.000,—	3.450,—	27.000,—
16	Wydatki nadzwyczajne	—	—	—
17	Kurs	3.000,—	2.923,20	3.000,—
18	Rewizje	48.000,—	43.345,36	48.000,—
		161.200,—	149.073,59	204.100,—
19	Opłata za nadzór państwowy	—	—	20.000,—
		161.200,—	149.073,59	224.100,—

[1]) Budżet ten został przyjęty przez Radę Związku na posiedzeniu w dn. 7 marca 1935 r. [2]) Opłaca Polski Bank Komunalny na rachunek własny. [3]) Dostarcza Polski Bank Komunalny.

DOCHODY.

		preliminowano na rok 1934	wydatkowano w roku 1934	preliminuje się na rok 1935
1	Składki, zwroty i należności za rewizje	154.400,—	154.442,58	167.900,—
2	Procenty i inne	1.000,—	1.325,23	1 000,—
3	Opłaty za kurs	1.200,—	1.595,—	1.200,—
4	Subwencja Pol. B-ku Komun. [1])	10.000,—	10.000,—	10.000,—
5	Opłata na koszty propag. ogólnej (15% składki członkowskiej)	—	—	24.000,—
		166.600,—	167.362,81	204.100,—
	Składka na opłatę nadzoru państwowego (art. 73 ustawy o K. K. O.) — 0,2‰ od sumy bilansowej K. K. O. posiadających sumę bilansową ponad 1.000.000,— złotych	—	—	20.000,—
		166.600,—	167.362,81	224.100,—

[1]) Nie licząc pozycyj 5 i 14 wydatków, które ocenia się conajmniej na sumę złotych 30.000,—.

Przystępując do omówienia przytoczonego sprawozdania, należy w pierwszym rzędzie zaznaczyć, że w zakresie dysponowania funduszami Związku, Zarząd opierał się na budżecie przez siebie ustalonym. Budżet ten nie odbiegał wiele od budżetu r. 1933, a faktycznie uskutecznione wydatki były nawet niższe od wydatków roku poprzedniego. Przekroczenia kredytów dokonano w jednej tylko pozycji, a mianowicie pozycji na porto i telefony, co Komisja Rewizyjna uznała za zupełnie uzasadnione.

Pokryciem wydatków służyły przedewszystkiem wpływy ze składek członkowskich, które zostały zrealizowane w wysokości przewidzianej budżetem. Wymiar składki w roku sprawozdawczym oparto na odmiennych zasadach, niż w latach poprzednich. Przedewszystkiem oparto jej wymiar na wysokości pełnej sumy bilansowej, a nie, jak dotychczas, na wysokości wykazywanych w bilansie netto kapitałów obcych. Biorąc przytem pod uwagę, że świadczenia ze strony Związku nie wzrastają proporcjonalnie do wielkości kas, uznano za słuszne wprowadzenie dla kas większych racjonalnej degresji. Pozatem o ile w latach poprzednich kasy niezależnie od płaconych składek członkowskich pokrywały koszty przeprowadzanych przez Związek rewizyj, o tyle w roku sprawozdawczym wymiar składki członkowskiej obejmował również i świadczenia za rewizje przeprowadzone z urzędu przez Związek. Takie rozwiązanie sprawy wydaje się nam za bardziej słuszne i bardziej zdrowe. Wprawdzie dzięki temu pozornie wzrosła wysokość składki, lecz jak stwierdzają cyfry ,wysokość pełnych świadczeń na rzecz Związku dla kas mniejszych nie uległa zwiększeniu.

Drugą co do wysokości pozycję dochodów, stanowi subwencja ze strony Polskiego Banku Komunalnego. Jest to subwencja gotówkowa, wpłacona niezależnie od innych świadczeń ze strony Banku Komunalnego w postaci pokrywania uposażenia Dyrektora Związku i radcy prawnego, oraz szeregu świadczeń w naturze w formie bezpłatnego dostarczania lokalu, światła i opału, a cześciowo materiałów piśmiennych i innych utensylji biurowych. Bank, jak wiadomo, prowadzi Biuro naszego Związku, wypłacając ze swoich funduszów pensje pracowników Związku i świadczenia socjalne, przyczem rozrachunek z tego tytułu przeprowadza z końcem każdego roku. Z tytułu właśnie niecałkowicie restytuowanych wydatków, poniesionych przez Bank na prowadzenie Biura Związku, pozostał Związek dłużny Bankowi w dn. 31 grudnia sumę zł. 39.434,— uwidocznioną po stronie biernej bilansu netto. Pozycja ta znajduje po stronie czynnej bilansu ekwiwalent w postaci pozostałości na naszą korzyść na rachunku czekowym w Banku oraz w pozycji zaległych składek członkowskich. Zaległe zaś składki członkowskie przyjęto do bilansu w wysokości faktycznych z tego tytułu wpływów, zrealizowanych do dn. 24 lutego r. b. Należność z tytułu składek zaległych, jakie wpłynęły już po tym terminie, oraz jakie Związkowi jeszcze się należą od K. K. O., w bilansie nie zostały uwzględnione. Zaległe należności za rewizje oraz inne wierzytelności dotyczą, jak to stwierdziła Komisja Rewizyjna w swoim protokule, lat poprzednich. Część z nich zapewne będzie musiała ulec odpisaniu, jednakże obecnie nie znajdujemy formalnego uzasadnienia do odniesienia ich na straty. Pozycja 5 strony czynnej bilansu stanowi wartość udziałów w Samorządowym Instytucie Wydawniczym w wysokości zł. 25.000,— oraz wartość jednej obligacji Pożyczki Narodowej wartości nominalnej zł. 1.000,—. Ostatecznie bilans roczny zamyka się nadwyżką w wysokości zł. 18.289,22, którą przeznacza się częściowo jako rezerwą na ewentualne straty na wspomnianych zaległościach, a częściowo na urządzenie biura i zakup utensylji biurowych w związku z zamierzonem przeniesieniem biura Zwiazku do bardziej odpowiedniego lokalu w gmachu Polskiego Banku Komunalnego. Wreszcie z nadwyżki budżetowej projektuje się nabycie dwóch dodatkowych udziałów w Samorządowym Instytucie Wydawniczym, łącznej wartości zł. 5.000,—.

Przechodząc do zanalizowania budżetu na rok 1935, zaznaczyć należy, że wzrost budżetu o c-a zł. 63 tys. w porównaniu z budżetem roku ubiegłego, jest zupełnie uzasadniony. Rok 1934 przyniósł cały szereg nowych obowiązków. Wspomnieć przedewszystkiem wypada o rozporządzeniu Ministra Skarbu z marca r. ub. o kontroli wysokości odsetek płaconych przez K. K. O. od wkładów i innych lokat pieniężnych, w myśl którego Związek winien conajmniej raz do roku zbadać na miejscu, o ile Kasy stosują właściwe oprocentowania. Szereg obowiązków włożyło na nas nowe prawo o K. K. O. (opracowanie zasad organizacji księgowości, nadawanie kierunku polityce K. K. O., opinjowanie kandydatów na stanowiska dyrektorów i t. p.), których należyte wykonanie pociąga za sobą konieczność powiększenia personelu biurowego i utworzenia etatu zastępcy Dyrektora Związku, a co zatem idzie — zwiększenia wydatków personalnych. Wzrostem zadań i pracy tłomaczy się również wzrost wydatków na świadczenia socjalne, na książki i materjały piśmienne, oraz na porto i telefony. Przewiduje się kredyt dwukrotnie wyższy na Radę Związku, wobec tego, że prawdopodobnie zajdzie potrzeba powtórnego zwołania Rady, celem uchwalenia nowego statutu Związku, opartego na zasadach nowej ustawy o K. K. O. Następnie powiększenie kredytu na zjazdy pozostaje w związku z wyjazdem między innemi na Międzynarodowy Kongres Oszczędności w Paryżu. — Poważne zwiększenie pozycji na propagandę jest wyrazem uchwał ostatniego Kongresu Komunalnych Kas Oszczędności Województw Centralnych i Wschodnich. Na częściowe pokrycie kosztów propagandy przewiduje się 15% dodatku do zasadniczej składki członkowskiej. Nową zupełnie pozycję w budżecie stanowi opłata za nadzór państwowy w wysokości 20.000 zł. Pozycja ta od woli Zarządu zupełnie nie zależy. Ciężar tej opłaty rozkłada się na kasy większe, mające ponad 1.000.000 zł. sumy bilansowej.

Jako główne pokrycie wydatków, objętych budżetem, mają służyć składki członkowskie, przytem wymiar zasadniczej składki członkowskiej pozostawia się na zasadach dotychczasowych i według dotychczasowej skali, a mianowicie:

1) od pierwszego pełn. lub zaczęt. milj. zł. sumy bil.		—1,5⁰/₀₀
2) „ drugiego	„ „ „ „ „ „ „	—1,3⁰/₀₀
3) „ trzeciego	„ „ „ „ „ „ „	—1,—⁰/₀₀
4) „ czwartego	„ „ „ „ „ „ „	—0,60⁰/₀₀
5) „ piątego	„ „ „ „ „ „ „	—0,50⁰/₀₀
6) „ każdego dalszego	„ „ „ „ „	—0,30⁰/₀₀

przyczem składkę minimalną określa się na zł. 200.— Wzrost preliminowanych wpływów z tytułu zasadniczej składki członkowskiej objaśnia się wzrostem siły finansowej K. K. O., oraz okolicznością przystąpienia do Związku 6 Kas wołyńskich, którym za rok zeszły żadnych świadczeń nie policzono.

Do wymiaru zasadniczej składki członkowskiej dochodzi jeszcze 15% dodatek na udział w kosztach propagandy centralnej, oraz, jeśli chodzi o Kasy, posiadające ponad 1.000.000 zł. sumy bilansowej — dodatkowa opłata na pokrycie kosztów nadzoru państwowego, w wysokości 0,2⁰/₀₀ sumy bilansowej.

Z innych preliminowanych wpływów wyszczególnić należy subwencję ze strony Polskiego Banku Komunalnego, którą preliminuje się w dotychczasowej wysokości zł. 10.000 — nie licząc świadczeń, jakie Bank daje nam bądź w naturze, bądź w formie opłacania przez siebie Dyrektora Związku oraz radcy prawnego Związku, a które to świadczenia, jak to zaznaczono wyżej, należy oceniać conajmniej na sumę zł. 30.000.

Dyrektor Związku:

(—) *J. Rożkowski*

Zarząd Związku:

(—) *M. Szczepkowski* — Prezes
(—) *J. S. Roziecki* — Zastępca Prezesa
(—) *Z. Chudzyński* — Członek Zarządu,
(—) *E. Dunin-Markiewicz* „ „
(—) *C. J. Modzelewski* „ „
(—) *W. Mystkowski* „ „
(—) *I. Puławski* „ „
(—) *A. Ulrych* „ „

PROTOKUŁ KOMISJI REWIZYJNEJ

W dniu 6 marca 1935 r., zgodnie z § 24 statutu Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej w składzie p.p.: Stanisława Wasiaka, Adolfa Krauzego i Władysława Malinowskiego w celu sprawdzenia sprawozdania z działalności i rachunków za 1934 r. Komisja, po szczegółowem zapoznaniu się z działalnością Zarządu, który odbył w okresie sprawozdawczym 6 posiedzeń, stwierdziła żywotną i pożyteczną jego działalność. Na ogólną ilość 132 Kas, należących do Związku dokonano szczegółowych rewizyj w 107 Kasach, przyczem każda rewizja trwała przeciętnie około 7 dni. Rewizje te w wyniku swoim spowodowały sanowanie w wielu wypadkach anormalnych stosunków i niepożądanych przejawów w działalności Kas. Badając bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r. oraz wykonanie budżetu za rok 1934, Komisja Rewizyjna ustaliła, że tak zamknięcie w kwocie zł. 92.106,24, jak i wykonanie budżetu w kwocie zł. 167.362,81 nie nasuwa żadnych uwag, przyczem zaznaczyć należy, że w zaległościach z lat ubiegłych i w rachunku innych zaległości zauważyć się dały niektóre pozycje na ogólną sumę około zł. 9.000 jako wątpliwe i podlegające w przyszłości umorzeniu, na co jednakże znajduje się całkowite pokrycie, gdyż nadwyżka bilansowa wynosi zł. 18.289,22. Sprawdzając wykonanie budżetu, Komisja Rewizyjna na wyrywki zbadała dokumenty z zapisami książkowemi, przyczem we wszystkich sprawdzonych wypadkach zapisy rachunkowe znalazły należyte potwierdzenie w dokumentach. Na podstawie powyższego Komisja Rewizyjna przyszła do wniosku, iż działalność Związku była żywotną i zgodną z celami i zadaniami tegoż Związku. Gospodarka była prowadzona naogół oszczędnie i w granicach budżetu zaprojektowanego przez Zarząd, czego dowodem, iż tylko jedna pozycja w wydatkach nieznacznie przekroczoną została, a mianowicie na rachunku „porto i telefony" zł. 192,34, co znajduje zupełne swoje usprawiedliwienie. Co zaś do pozycji propagandy, to ta, aczkolwiek rachunkowo przekroczona została o kwotę zł. 450, w rzeczywistości zaś zaoszczędzono w tej pozycji zł. 2.550, które się mieszczą w saldzie zakredytowanem na rok następny w kwocie zł. 3.000. Ogólna suma zaoszczędzonych wydatków w wykonaniu budżetu wynosi zł. 12.126,41.

Na zasadzie powyższego Komisja Rewizyjna stawia wniosek o udzielenie Zarządowi absolutorjum i wyrażenie podziękowania Zarządowi oraz wszystkim pracownikom Związku za owocną i sprężystą działalność.

(—) *St. Wasiak* (—) *A. Krauze*

(—) *W. Malinowski*

BILANS ZBIOROWY NETTO KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTW CENTRALNYCH I WSCHODNICH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.

STAN CZYNNY

Ilość kas	Województwo	Kasa i sumy do dyspozycji	Kupony	Waluty obce	Papiery wartościowe	Banki i K. K. O. „Loro"	Banki i K. K. O. „Nostro"	Weksle zdyskontowane	Pożyczki wekslowe	Weksle protestowane	R-ki bieżące otwartego kredytu
1	M. st. Warszawa .	15.654.977,48	—	112.882,18	16.059.002,29	244.950,31	2.427.641,—	2.331.290,54	11.027.061,50	181.884,05	23.132.702,83
26	Warszawskie . . .	3.657.160,02	9.864,35	2.345,44	1.459.222,40	45.788,73	382.726,96	1.480.672,93	6.013.312,61	2.120.852,21	4.568.292,84
18	Łódzkie	1.930 968,02	3.972,43	10.991,66	778.107,46	65.556,10	141.761,67	2.628.384,08	4.701.398,62	834.010,86	928.377,38
18	Kieleckie	1.591.672,65	12.894,36	1.088,25	866.583,99	79.927,51	115.492,19	1.217.956,43	5.783.673,32	3.419.208,—	4 618.966,28
18	Lubelskie	351.956,26	2.426,69	831,—	767.480,51	3.376,59	41.373,76	463.906,33	3.958.990,5'	3.442.274,01	1.302.487,97
13	Białostockie . . .	372.961,36	360,75	1.311,96	455.680,53	3.348,99	65.357,55	621.187,43	3.187.307,30	1.556.166,25	1.626.830,89
8	Nowogródzkie . .	136.057,75	1.778,97	22,50	51.442,94	—	7.683,50	82.015,40	1.567.502,81	1.063.960,37	318.890,45
8	Wileńskie	191.941,68	19.650,62	9.978,06	934.097,05	161,—	30.367,53	320.335,34	1.837.124,51	1.374.798,03	2.064.973,90
9	Poleskie	174.625,88	—	178,—	71.551,15	—	1.308,84	18 712,25	1.504.056,70	1.257.319,73	334.432,03
13	Wołyńskie	592.769,49	—	—	155.899,75	19.190,—	8.066,08	307.503,51	3.514.641,29	1.354 142,09	145.577,29
132	Razem .	24.655.090,59	50.948,17	139.629,05	21.599.068,07	462.299,23	3.221.779,08	9 471.964,24	43.095.069,17	16.604.615,60	39.041.531,86
	w tem:										
117	powiatowych*) . .	8.216.608,47	23 704,95	17.550,03	4.206.159,94	143.953,27	737.093,88	5.052.624,93	29.458.790,49	15.699.137,86	13.211.898,61
15	miejskich	16.438.482,12	27.243,22	122 079,02	17.392.908,13	318.345,96	2.484.685,20	4.419.339,31	13.636.278,68	905.477,74	25.829.633,25

Ilość kas	Województwo	Pożyczki terminowe na zastaw	Pożyczki na skrypty dłużne	Pożyczki hipoteczne	Należności z tytułu układów konwers.	Odsetki zaległe	Nieruchomości	Ruchomości	Różne	Sumy przechodnie	Straty z lat ubiegłych	Straty za rok sprawozdawczy	Suma bilansowa
1	M. st. Warszawa	3.899.854,28	1.464.255,05	9.058.997,12	—	174.009,50	3.066,226,08	65.328,18	238.786,80	34.710,—	—	—	89,174.559,19
26	Warszawskie	851.833,99	6.595 354,15	4.200.320,40	1.086.792,01	678.851,18	1.054.761,58	324.375,57	545.716,57	117 804,57	40.850,36	270.944,69	35.507.843,56
18	Łódzkie	585.830,69	35.653,31	641.138,76	140.482,78	56.390,66	521.133,25	130.238,10	294,714,39	18 593,39	307.231,44	111.083,12	14.866.018,17
18	Kieleckie	567.195,51	547.108,07	335.962,94	493.322,97	507.223,22	937.331,72	102.489,84	501.081,47	133.652,21	120.479,46	99.241,16	22.052.551,55
18	Lubelskie	107.650,31	284.426,38	532.274,19	1.574.403,45	616.379,66	55.268,75	74.567,73	355.848,30	69.191,62	335.816,88	154.224,18	14.495.155,08
13	Białostockie	113.691,98	41.378,85	181.675,24	809.089,95	99.697,19	156.673,83	98.111,56	252.188,—	34.722,97	113.276,85	252.840,15	10.043.859,58
8	Nowogródzkie	34.847,95	4.661,—	75.173,74	647.709,66	108.928,47	3.900,—	27.974,04	96.521,39	25.636,95	2.956,81	63.686,93	4.321.351,63
8	Wileńskie	597.866,70	31.176,50	399.360,59	312.976,30	33 585,47	71.716,90	58.663,64	106.054,61	37.803,20	41.422,26	1.190,73	8 475.244,62
9	Poleskie	97.343,84	130.781,47	239.207,64	18.267,10	46.445,68	66.186'76	36.828,97	123.342,63	19.891,63	206.711,96	71.209,56	4.418.401,82
13	Wołyńskie	36.631,01	17.980,—	281.244,84	855.009,36	21.270,58	228 874.48	63.827,40	182.436,80	41.931,02	58.212,32	325.051,21	8.210.258,52
132	Razem	6.892.746,26	9.152.774,78	15.945.355,46	5.938.053 58	2.342 781,61	6.162.073,35	982.405,03	2 696.690,96	533.937,56	1.226.958,34	1.349.471,73	211.565.243,72
	w tem:												
117	powiatowych*)	1.790.998,73	7.652.891,13	5.971.969,55	5.938.053,58	2.108.759,81	2.643.220,17	780.791,17	2.288.328,88	430.635,15	862.931,94	1.179.161,70	108.415.264,24
15	miejskich	5.101.747,53	1.499.883,65	9.973.385,91	—	234.021,80	3.518.853,18	201.613,86	408.362,08	103.302,41	364.026,40	170.310,03	103.149.979,48

STAN BIERNY

Ilość kas	Województwo	Kapitał zakładowy	Fundusz zasobowy	Fundusze specjalne	Fundusz wyrównawczy	Fundusz amortyz. nieruchomości	Wkłady instytucyj państwowych i samorządowych	Wkłady osób fizycznych i prawno-pryw.	R-ki bieżące (czekowe)	Salda kredytowe r-ków otw. kredytu	Zobow. inkasowe
1	M. st. Warszawa	250.000,—	2.003.396,91	501.874,44	281.920,76	30.684,—	7.278.472,77	61.526.136,98	15.606.953,38	98.198,66	3.475,05
26	Warszawskie	2.005.225,05	447.045,87	—	54.580,91	6.302,52	2.018.920,18	21.971.868,30	3.783.770,39	58.562,06	61.518,15
18	Łódzkie	1.291.000,—	184.089,25	—	6.328,32	—	2.014.947,96	7.671.274,13	1.697.821,57	29 302,91	114.570,60
18	Kieleckie	1.613.000,—	467.324,29	26.034,31	1.360,27	7 025,86	2.205.347,77	9.387.775,77	1.700.735,81	56.355,30	53.465,44
18	Lubelskie	1.740.396,77	150.667,17	2.422,12	385,05	713,23	1.621.969,66	4.236.119,96	478.837,32	26.889,44	75.012,35
13	Białostockie	956.000,—	237 888,83	86.874,84	19.673,63	8.357,14	1.315.219,33	2.560.608,17	644.444,59	84.275,06	23.883,24
8	Nowogródzkie	336.591,45	56.889,73	—	9.251,21	—	449.923,85	651.223,22	130.057,19	2,73	13.625,45
8	Wileńskie	375.000,—	145.335,60	65.890,61	852,14	492,76	1.070.153,58	3.773.306,82	453.724,23	12.817,01	2.703,86
9	Poleskie	355.500,—	38.128,13	148.244,30	1.365,06	578,09	606.114,70	697.424,71	282.746,41	4 397,36	17.744,41
13	Wołyńskie	888.406,40	100 648,04	88.232,32	630,47	1.189,07	1.145.951,16	1.289.417,88	796.963,34	6.240,—	29.192,12
132	Razem .	9.811.119,67	3.831.413,82	919.572,94	376.347,82	55.342,67	19.727.020,96	113.765.155,94	25.576.054,23	377.040,53	395.190,67
	w tem:										
117	powiatowych*) . . . . ,	8.611.119,67	1.640.004,05	375.400,54	91.607,81	24.658,67	11.150.776,52	43.080.732,27	8.919.032,47	263.230,36	313.640,02
15	miejskich	1.200.000,—	2.191.409,77	544.172,40	284.740,01	30.684,—	8.576.244,44	70.684.423,67	16.657.021,76	113.810,17	81.550,65

Ilość kas	Województwo	Redyskonto	Dyskonto akceptów B-ku Akcep.	Zastaw papierów wartośc.	Kredyty udzielone Kasie	Banki i K. K. O. „Loro"	Banki i K. K. O. „Nostro"	Przekazy na Kasę	Zobowiązania hipoteczne	Różne	Sumy przechodnie	Nadwyżka z lat ubiegłych	Nadwyżka za rok sprawozd.	Suma bilansowa
1	M. st. Warszawa	—	—	11.960,—	—	19.345,—	—	—	377.707,98	445.082,25	279.645,03	—	459.705,98	89.174.559,19
26	Warszawskie	1.870.496,03	346.152,—	13.404,—	1.922.925,88	302.473,38	55.820,93	33.363,58	14.196,—	172.128,43	246.087,48	—	123.002,42	35.507.843,56
18	Łódzkie	597.704,60	108.995,—	25.000,—	609.255,02	149.543,33	—	35.078,06	—	163.772,35	91.809,28	—	75.525,79	14.866.018,17
18	Kieleckie	1.149.922,96	301.643,80	—	4.386,274,80	13.821,38	60.273,42	2.036,14	231.405,20	233.863,66	115.441,44	—	39.443,93	22.052.551,55
18	Lubelskie	1.457.747,62	200.352,50	38.860,—	4.059.896,24	188.844,12	453,—	4.109,23	—	152.564,96	38.463,70	4.233,91	16.216,73	14.495.155,08
13	Białostockie	1.082.966,52	675.590,—	8.900,—	1.915.919,10	165.787,41	175,—	215,—	41.057,92	104.248,40	99.108,05	—	12.667,35	10.043.859,58
8	Nowogródzkie	371.589,10	117.695,—	—	2.063.585,85	1.070,05	21.613,—	—	4.972,56	24.026,16	62.538,35	—	6.696,7	4.321.351,63
8	Wileńskie	269.269,50	46.000,—	71.606,—	2.054.013,33	245,—	21.435,—	5.145,50	—	47.645,60	23.625,94	—	35.982,14	8 475 244,62
9	Poleskie	345.343,81	—	—	1.691.205,39	77.065,06	—	—	7.800,—	90.976,80	31.441,41	—	22.326,18	4.418.401,82
13	Wołyńskie	770.253,23	116.940,—	—	2.632.589,11	140.369,34	2.509,—	1.404,60	—	95.170,—	82.643,29	—	21.509,15	8.210.258,52
132	Razem	7.915.293,37	1.913.368,30	169.730,—	21.335.644,72	1.058.564,07	162.279,35	81.352,11	677.139,66	1.529.478,61	1.070.803,97	4.233,91	813.076,40	211.565.243,72
	w tem:													
117	powiatowych*)	7.558.641,87	1.913.368,30	61.164,—	21.083.874,53	803.487,06	159.770,35	66 299,23	299.431,68	1.031.743,98	695.839,94	4.233,91	267.207,01	108.415.264,24
15	miejskich	356.651,50	—	108.566,—	251.790,19	255.077,01	2.509,—	15.052,88	377.707,98	497.734,63	374.964,03	—	545 869,39	103.149.979,48

OGÓLNE ZESTAWIENIE RACHUNKU STRAT I ZYSKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTW CENTRALNYCH I WSCHODNICH ZA 1934 ROK.

Ilość kas	Województwa	S T R A T Y: Odsetki wypłacone i dopisane	Prowizje wypłacone	Koszty administracyjne	Podatki i opłaty skarbowe	Amortyzacja	Odpisy na dłużnikach	Różnice kursowe na r-kach w wal. obcych	Różnice kursowe na papierach wartościowych	Różne	Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego	Nadwyżka
1	M. stoł. Warszawa . .	3.572.835,48	4.347,43	1.194.629,75	7.443,16	22.857,—	—	7.417,09	—	458.905,27	—	459.705,98
26	Warszawskie	1.570.582,17	6.283,93	1.373.853,96	4.296,21	60.030,61	343.266,65	1.312,26	2.286,18	27.813,38	43.823,53	123.002,42
18	Łódzkie	578.337,63	34.571,34	776.107,19	1.006,18	20.650,95	100.182,21	—	346,50	132.767,38	1.074,50	75.525,79
18	Kieleckie	993.611,39	7.067,16	823.776,27	8.889,51	23.952,83	116.694,69	—	9.281,50	32.013,04	145,75	39.443,93
18	Lubelskie	715.991,01	5.662,56	560.297,87	8.292,93	13.062,90	107.645,63	2.450,51	—	9.828,89	37,75	16.216,73
13	Białostockie	503.656,31	5.165,92	457.215,60	817,22	21.205,07	258.030,27	4 247,21	2.883,80	25.675,31	16.309,13	12.667,35
8	Nowogródzkie	236.931,14	316,09	204.356.20	661,77	3.634,41	48.516,79	—	—	2.635,27	773,40	6.696,73
8	Wileńskie	445.249,28	73.27	321.356,41	1.558,04	8.967,03	53.339,60	—	3,99	39.574,53	890,61	35.982,14
9	Poleskie	194.746,37	3.115,16	182.363,73	1.672,83	5.349,70	57.094,41	120,65	180,—	14.190,63	—	22.326,18
13	Wołyńskie	391.449,13	2.314,02	389.991,04	229,42	7.391,67	255.021,53	—	1,—	47.188,31	277.50	21.509,15
132	Razem .	9.203.389,91	68.916,88	6.283.948,02	34.867,27	187.102,17	1.339.791,78	15.547,72	14.982,97	790.592,01	63.332,17	813.076,40
	w tem:											
117	powiatowych*) . . .	5.004.814,67	36.520,83	4.390.210,29	25.840,84	148.400,77	1.180.013,81	8.130,63	14.982,97	160.501,63	63.332,17	267 207,01
15	miejskich	4.198.575,24	32.396,05	1.893.737,73	9.026,43	38.701,40	159.777,97	7.417,09	—	630.090,38	—	545.869,39

Ilość kas	Województwa	SUMA	Z Y S K I: Odsetki pobrane i dopisane	Prowizje pobrane	Różnice kursowe na r-kach w wal. obcych	Różnice kursowe na papierach wartościowych	Dochód netto z nieruchomości	Odzyskane straty	Opłaty na koszty administracji	Różne dochody	Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych	Strata
1	M. stoł. Warszawa	5.728.141,16	5.262.282,49	271.009,47	—	—	127.091,68	—	26.451,97	41.305,55	—	—
26	Warszawskie	3.556.551,30	2.609.833,45	215.923,73	24.517,44	46.760,10	52.423,41	36.252,55	255.889,78	44.006,15	—	270.944,69
18	Łódzkie	1.720.569,67	1.157.630,43	196.292,62	14.833,41	19.190,35	10 745,62	117.488,89	60.784,68	32.520,55	—	111,083,12
18	Kieleckie	2.054.876,07	1.671.917,99	147.669,82	6 512,65	488,25	25.897,88	5.291,52	51.537,78	46.319,02	—	99.241,16
18	Lubelskie	1.439.486,78	1.103.251,37	53.581,17	5.390,31	1.354,04	415,65	55.019,10	49.408,65	16.842,31	—	154.224,18
13	Białostockie	1.307.873,19	886.041,85	84.866,69	13.273,85	16 745,36	1.304,88	13.432,24	18.987,13	20.651,04	—	252.840,15
8	Nowogródzkie	504.521,80	392.130,68	22.508,27	6.653,48	1.025,43	—	2.952,44	8.812,10	6.752,47	—	63.686,93
8	Wileńskie	906.994,90	729.943,54	117.730,81	14.340,12	995,78	3.440,—	5.173,46	24.494,16	9.686,30	—	1.190,73
9	Poleskie	481.159,66	365.191,22	21.980,90	—	25,—	143,48	10.690,43	8.362,73	3.556,84	—	71.209,56
13	Wołyńskie	1.115.372,77	609.372,13	79.593,08	302,08	1.258,75	1.520,05	19.037,65	40.370,88	38.866,94	—	325.051,21
132	Razem	18.815.547,30	14.787.595,15	1.211.156,56	85.823,34	87.843,06	222.712,65	265.338,28	545.099,36	260.507,17	—	1.349.471,73
	w tem:											
117	powiatowych*)	11.299.955,62	8.406.135,87	674.863,48	62.724,84	70.129,58	72.272,05	138.420,64	490.553,32	205.694,14	—	1.179.161,70
15	miejskich	7.515.591,68	6.381.459,28	536.293,08	23.098,50	17.713,48	150.440,60	126.917,64	54.546,04	54.813,03	—	170.310,03

*) Dwie Kasy związków międzykomunalnych, ze względu na charakter ich operacyj, zaliczono do Kas powiatowych.

STAN POŻYCZEK KOMUNALNYCH W DN. 31 GRUDNIA 1934 R. WEDŁUG BILANSU NETTO

Tytuł pozycji bilansowej	Suma pozycji bilansowej	w tem kredyty udzielone					
		własnemu związk. poręcz.		innym związkom komun.		innym instytucjom prawno-publ.	Razem
		bezpośrednio	przedsięb. komunalnym	bezpośrednio	przedsięb. komunalnym		
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery wartośc. (obligacje)*)	21.599.068,07	2.752.753,54	—	298.857,43	—	42.112,50	3.093.723,47
Weksle zdyskontowane	9.471.964,24	668.680,35	11.000,—	84.493,—	7.966,85	371.874,44	1.144.014,64
Pożyczki wekslowe	43.095.069,17	3.728.992,81	31.873,90	1.293.687,59	729.844,91	510.215,30	6.294.614,51
Weksle protestowane**)	16.604.615,60	131.935,—	7.928,—	181.275,63	2.550,—	147.263,67	470.952,30
Rachunki bieżące otwartego kredytu	39.041.531,86	18.165.019,33	1.830.897,59	1.576.634,86	33.957,96	172.523,16	21.779.032,90
Pożyczki terminowe na zastaw	6.892.746,26	347.858,82	—	148.981,99	—	30.283,47	527.124,28
Pożyczki na skrypty dłużne	9.152.774,78	191.547,35	—	294.142,94	—	42.301,21	527.991,50
Pożyczki hipoteczne	15.945.355,46	370 000,—	—	81.812,—	—	40.000,14	491.812,14
Różne	5.573.410.13	272.005,38	99.813,98	58.626,95	40.448,71	285.088,20	755.983,22
	167.376.535,57	26.628.792,58	1.981.513,47	4.018.512,39	814.768,43	1.641.662,09	35.085.248,96

*) obligacje emitowane przez Zwiazki Komunalne
**) łącznie z przeterminowanemi, zaskarżonemi i t. p.

S P I S

KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTW CENTRALNYCH I WSCHODNICH I ICH ODDZIAŁÓW

1.	K. K. O.	powiatu	Nieszawskiego	w Aleksandrowie Kujawskim
2.	,,	,,	Augustowskiego	w Augustowie
3.	,,	,,	Baranowickiego	w Baranowiczach
4.	,,	,,	Będzińskiego	w Będzinie
5.	,,	,,	Bialskiego	w Białej Podlaskiej
6.	,,	,,	Białostockiego	w Białymstoku
7.	,,	,,	Bielskiego	w Bielsku Podlaskim
8.	,,	,,	Biłgorajskiego	w Biłgoraju
9.	,,	,,	Brasławskiego	w Brasławiu
10.	,,	,,	Brzeskiego	w Brześciu n/Bug.
11.	,,	m.	Brześcia Kuj.	w Brześciu Kujawskim
12.	,,	powiatu	Brzezińskiego	w Brzezinach Łódzkich
13.	,,	m.	Buska	w Busku Kieleckim
14.	,,	powiatu	Chełmskiego	w Chełmie Lubelskim
15.	,,	,,	Ciechanowskiego	w Ciechanowie
16.	,,	m.	Ciechocinka	w Ciechocinku
17.	,,	powiatu	Częstochowskiego	w Częstochowie
18.	,,	,,	Drohiczyńskiego	w Drohiczynie Poleskim
19.	,,	m.	Druskienik	w Druskienikach
20.	,,	powiatu	Dubieńskiego	w Dubnie
21.	,,	,,	Garwolińskiego	w Garwolinie
22.	,,	,,	Gostynińskiego	w Gostyninie
23.	,,	,,	Dziśnieńskiego	w Głębokiem
24.	,,	,,	Szczuczyńskiego	w Grajewie
25.	,,	,,	Grodzieńskiego	w Grodnie
26.	,,	,,	Grójeckiego	w Grójcu
27.	,,	,,	Błońskiego	w Grodzisku Mazowieckim
28.	,,	,,	Hrubieszowskiego	w Hrubieszowie
29.	,,	,,	Horochowskiego	w Horochowie
30.	,,	,,	Janowskiego	w Janowie Lubelskim

31.	K. K. O.	powiatu	Jędrzejowskiego	w Jędrzejowie
32.	"	"	Kaliskiego	w Kaliszu
33.	"	m.	Kalisza	w Kaliszu
34.	"	powiatu	Koszyrskiego	w Kamieniu Koszyrskim
35.	"	"	Kieleckiego	w Kielcach
36.	"	"	Kobryńskiego	w Kobryniu
37.	"	"	Kolskiego	w Kole
38.	"	"	Koneckiego	w Końskich
39.	"	"	Konińskiego	w Koninie
40.	"	"	Kosowskiego	w Kosowie Poleskim
41.	"	"	Kostopolskiego	w Kostopolu
42.	"	"	Kozienickiego	w Kozienicach
43.	"	"	Kowelskiego	w Kowlu
44.	"	"	Krasnystawskiego	w Krasnymstawie
45.	"	"	Krzemienieckiego	w Krzemieńcu
46.	"	"	Kutnowskiego	w Kutnie
47.	"	"	Lidzkiego	w Lidzie
48.	"	"	Lipnowskiego	w Lipnie
49.	"	"	Lubartowskiego	w Lubartowie
50.	"	"	Lubelskiego	w Lublinie
51.	"	"	Lubomelskiego	w Lubomlu
52.	"	"	Łaskiego	w Łasku
53	"	"	Łęczyckiego	w Łęczycy
54.	"	"	Łódzkiego	w Łodzi
55.	"	m.	Łodzi	w Łodzi
56.	"	powiatu	Łomżyńskiego	w Łomży
57.	"	"	Łowickiego	w Łowiczu
58.	"	"	Łuckiego	w Łucku
59.	"	m.	Łucka	w Łucku
60.	"	powiatu	Łukowskiego	w Łukowie
61.	"	"	Łuninieckiego	w Łunińcu
62.	"	"	Makowskiego	w Makowie Mazowieckim
63.	"	"	Miechowskiego	w Miechowie
64.	"	"	Mławskiego	w Mławie
65.	"	"	Mińsko - Mazowieckiego	w Mińsku Mazowieckim
66.	"	"	Mołodeczańskiego	w Mołodecznie
67.	"	"	Nieświeskiego	w Nieświeżu
68.	"	"	Nowogródzkiego	w Nowogródku
69.	"	Związku	Międzykomunalnego	w Olkuszu
70.	"	powiatu	Opatowskiego	w Opatowie
71.	"	"	Opoczyńskiego	w Opocznie
72.	"	"	Ostrołęckiego	w Ostrołęce
73.	"	"	Ostrowskiego	w Ostrowi Mazowieckiej
74.	"	"	Oszmiańskiego	w Oszmianie
75.	"	m.	Pabjanic	w Pabjanicach
76.	"	powiatu	Pińskiego	w Pińsku
77.	"	"	Pińczowskiego	w Pińczowie
78.	"	"	Piotrkowskiego	w Piotrkowie Trybunalskim
79.	"	"	Płockiego	w Płocku
80.	"	"	Płońskiego	w Płońsku
81.	"	"	Postawskiego	w Postawach
82.	"	"	Przasnyskiego	w Przasnyszu
83.	"	"	Prużańskiego	w Prużanach
84.	"	"	Puławskiego	w Puławach
85.	"	"	Pułtuskiego	w Pułtusku
86.	"	"	Radomskiego	w Radomiu
87.	"	"	Radomskowskiego	w Radomsku
88.	"	"	Radzyńskiego	w Radzyniu Podlaskim
89.	"	"	Rawskiego	w Rawie Mazowieckiej
90.	"	"	Radzymińskiego	w Wołominie
91.	"	"	Rówieńskiego	w Równem Wołyńskiem
92.	"	"	Rypińskiego	w Rypinie
93.	"	"	Sandomierskiego	w Sandomierzu
94.	"	"	Sarneńskiego	w Sarnach

95.	K. K. O. Związku	Międzykomunalnego		w Siedlcach
96.	„	powiatu	Sieradzkiego	w Sieradzu
97.	„	„	Sierpeckiego	w Sierpcu
98.	„	„	Skierniewickiego	w Skierniewicach
99.	„	„	Słonimskiego	w Słonimie
100.	„	„	Sokołowskiego	w Sokołowie Podlaskim
101.	„	„	Sochaczewskiego	w Sochaczewie
102.	„	„	Sokólskiego	w Sokółce
103.	„	„	Stołpeckiego	w Stołpcach
104.	„	„	Stopnickiego	w Busku Kieleckim
105.	„	„	Stolińskiego	w Stolinie
106.	„	„	Suwalskiego	w Suwałkach
107.	„	m.	Sulejowa	w Sulejowie
108.	„	powiatu	Święciańskiego	w Święcianach
109.	„	„	Szczuczyńskiego	w Szczuczynie k. Lidy
110.	„	„	Tomaszowskiego	w Tomaszowie Lubelskim
111.	„	m.	Tomaszowa	w Tomaszowie Mazowieckim
112.	„	powiatu	Tureckiego	w Turku
113.	„	m.	Tuszyna	w Tuszynie
114.	„	powiatu	Warszawskiego	w Warszawie
115.	„	m. st.	Warszawy	w Warszawie
116.	„	powiatu	Węgrowskiego	w Węgrowie
117.	„	„	Iłżeckiego	w Wierzbniku
118.	„	„	Wieluńskiego	w Wieluniu
119.	„	„	Wilejskiego	w Wilejce
120.	„	m.	Wilna	w Wilnie
121.	„	powiatu	Włocławskiego	we Włocławku
122.	„	m.	Włocławka	we Włocławku
123.	„	powiatu	Włodawskiego	we Włodawie
124.	„	„	Włodzimierskiego	we Włodzimierzu Wołyńskim
125.	„	„	Włoszczowskiego	we Włoszczowie
126.	„	„	Wołkowyskiego	w Wołkowysku
127.	„	„	Wołożyńskiego	w Wołożynie
128.	„	„	Wysoko Mazow.	w Wysokiem Mazowieckiem
129.	„	„	Zamojskiego	w Zamościu
130.	„	„	Zawierciańskiego	w Zawierciu
131.	„	„	Zdołbunowskiego	w Zdołbunowie
132.	„	m.	Broku	w Broku n/Bugiem *)
133.	„	„	Ołyki	w Ołyce *)

SPIS ODDZIAŁÓW K. K. O.

1) Błonie — Oddział K. K. O. pow. Błońskiego w Grodzisku
2) Bełchatów — Oddział K. K. O. pow. Piotrkowskiego w Piotrkowie **)
3) Czeladź — Oddział K. K. O. pow. Będzińskiego w Będzinie
4) Dąbrowa Górnicza — Oddział K. K. O pow. Będzińskiego w Będzinie
5) Jeziorna — Oddział K. K. O. pow. Warszawskiego w Warszawie
6) Międzyrzec Podlaski — Oddział K. K O. pow. Radzyńskiego w Radzyniu Podl.
7) Milanówek — Oddział K. K. O. pow. Błońskiego w Grodzisku
8) Nowy Dwór k/Modlina — Oddział K K. O. pow. Warszawskiego w Warszawie
9) Ostrowiec Kielecki — Oddział K. K. O. pow. Opatowskiego w Opatowie Kiel.
10) Ozorków — Oddział K. K. O. pow. Łęczyckiego
11) Piaseczno — Oddział K. K. O. pow. Warszawskiego w Warszawie
12) Pruszków — „ „ „ „ „
13) Pyzdry — „ „ „ Konińskiego w Koninie
14) Radzymin — „ „ „ Radzymińskiego w Wołominie
15) Słupca — „ „ „ Konińskiego w Koninie
16) Szczebrzeszyn — Oddział K. K. O. pow. Zamojskiego
17) Warszawa — Oddział I-y K.K.O. m. st. Warszawy (Bielańska № 8)
18) „ — „ II-gi „ „ „ (Praga — Targowa № 65)
19) Wyszków — Oddział K K. O. pow. Pułtuskiego w Pułtusku
20) Zduńska Wola — Oddział K. K. O. pow. Sieradzkiego w Sieradzu
21) Żyrardów — Oddział K. K. O. pow. Błońskiego w Grodzisku **).

*) Należą do n/Związku na mocy nowej ustawy o K. K. O.
**) Uruchomiony już w r. 1935.

STATYSTYKA

Stan wkładów w kasach oszczędności na dzień 31.VII 1935 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

Rodzaje kas oszczędności / Województwa	Liczba kas czynnych 31.VIII 1935	OGÓŁEM			Wkłady na książeczkach oszczędnościowych a			Wkłady na rachunkach czekowych b, bieżących i otwartego kredytu		
		31.V	30.VI	31.VII c	31.V	30.VI	31.VII c	31.V	30.VI	31.VII c
P. K. O.	**1**	**866 191**	**876 999**	**882 753**	**653 045**	**660 635**	**672 643**	**213 146**	**216 364**	**210 110**
Komunalne Kasy Oszczędności *d.*	**364**	**673 574**	**682 785**	**687 028**	**608 193**	**614 659**	**621 642**	**65 381**	**68 126**	**65 386**
Miejskie	130	448 592	456 115	459 923	402 702	408 041	413 928	45 890	48 074	45 995
Powiatowe	228	219 626	221 509	222 103	200 499	201 800	203 151	19 127	19 709	18 952
Związków międzykomunalnych	5	3 870	3 634	3 479	3 672	3 453	3 227	198	181	252
Wojewódzka	1	1 486	1 527	1 523	1 320	1 365	1 336	166	162	187
M. st. Warszawa	1	100 331	104 026	101 864	76 084	77 724	77 890	24 247	26 302	23 974
Warszawa	26	29 184	30 447	31 317	26 632	27 529	28 154	2 552	2 918	3 163
Łódź	18	13 052	13 149	12 924	10 203	10 470	10 599	2 849	2 679	2 325
Kielce	18	15 557	15 289	14 228	13 475	13 348	12 398	2 082	1 941	1 830
Lublin	19	6 586	6 737	6 515	5 869	5 864	5 801	717	873	714
Białystok	14	4 587	4 668	4 663	3 831	3 850	3 838	756	818	825
Wilno	8	5 486	5 881	5 851	4 979	5 122	5 196	507	759	655
Nowogródek	8	1 288	1 285	1 321	1 071	1 101	1 124	217	184	197
Polesie	9	1 570	1 746	1 826	1 248	1 207	1 329	322	539	497
Wołyń	14	3 332	3 324	3 172	2 506	2 491	2 339	826	833	833
Poznań	74	105 864	106 000	109 911	98 519	98 231	102 407	7 345	7 769	7 504
Pomorze	41	37 588	37 714	37 770	32 632	32 567	32 740	4 956	5 147	5 030
Śląsk	18	116 081	117 593	120 527	109 981	111 721	114 162	6 100	5 872	6 365
Kraków	24	129 827	130 887	131 012	124 690	126 388	126 523	5 137	4 499	4 489
Lwów	37	82 924	83 549	83 883	76 716	77 093	77 395	6 208	6 456	6 488
Stanisławów	17	13 681	13 845	12 955	13 424	13 604	12 690	257	241	265
Tarnopol	18	6 636	6 645	7 289	6 333	6 349	7 057	303	296	232
Inne kasy	**2**	**31 010**	**30 939**	**35 323**	**30 736**	**30 656**	**35 029**	**274**	**283**	**294**

a Bez sum, figurujących na książeczkach oszczędnościowych, wystawionych przez K. K. O. przed wejściem w życie Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X 1934 r. o K. K. O., na rzecz państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych instytucyj finansowych i ubezpieczeń społecznych z tytułu udzielonych kasom przez te instytucje kredytów. *b* R-ki czekowe w P. K. O. *c* Spowodu zmiany metody statystyki wkładów w K. K. O. dane z dn. 31.VII są częściowo nieporównywalne z danemi za miesiące poprzednie. *d* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z miesięcy poprzednich: w maju dla 2 kas, w czerwcu dla 14 kas oraz w lipcu dla 11 kas. *e* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Źródło: Sprawozdania miesięczne kas.

NADESŁANE

„Vesnik" Saveza Sztedionica Kraljevine Jugoslavije Nr. 9 zawiera sprawozdanie Zarządu Związku Kas Oszczędności Królestwa Jugosławji za rok 1934; obszerne sprawozdanie z III Międzynarodowego Kongresu Oszczędności w Paryżu; artykuł p. Dj. Raczića — „Przyczyny spadku oszczędności w Jugosławji"; przegląd ustawodawstwa skarbowego i bogaty, jak zwykle przegląd oszczędnościowy, w których stosunki polskie zajmują poczesne miejsce. Numer zamyka statystyka wkładów oraz liczby książeczek w kasach jugosłowiańskich za kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 1935 r.

„Czasopismo Kas Oszczędności", Nr. 7/8 zawiera w dziale artykułowym: Dr. Z. Witkowskiego — „Obrót czekowy a komunalne kasy oszczędności"; Mgr. A. Macholza — „Weksle in blanco w świetle orzecznictwa"; Dr. J. Kuźnara — „O istocie i znaczeniu zbiorowej propagandy oszczędności". Pozatem zwykłe działy: Nowe ustawy i rozporządzenia, Dział statystyczny, Sprawy podatkowe i stemplowe, Kronika krajowa, Kalendarzyk giełdowy oraz Przegląd wydawnictw — uzupełniają zeszyt.

„Przegląd Oszczędnościowy" — Nr. 6 poświęcony światowemu Kongresowi Oszczędnościowemu — zawiera artykuły: M. van Grunderbeeck — „Tezauryzacja"; K. Słomski — „Kryzys a kasy oszczędnościowe" (referat na Kongres); Z. Konopka — „Oszczędność a ubezpieczenie na życie w Polsce" (ref. na Kongres); A. Medwin — „Cele i metody propagandy oszczędności"; R. Wojdaliński — „niedokładności w międzynarodowej statystyce oszczędnościowej"; M. Grabski — „Szkolne kasy oszczędności"; S. Dąbrowski — „Spółdzielczość w gospodarstwie polskiem". Pozatem zwykłe działy: Kronika, Rozmaitości, Statystyka i Bibljografja.

„Gazeta Bankowa" Nr. 16 zawiera b. ciekawy artykuł znanego ekonomisty prof. G. Cassel'a — „Uaktywnienie życia gospodarczego", dalej artykuły: Dr. R. Koranyi — „Przepisy dewizowe dla podróżujących"; M. Korski — „Nadzór nad bankowością belgijską"; Z. Broszniowski — „Przemiany we Francji". Nadto: Bibljografja, Ustawodawstwo gospodarcze, Skarbowość, Pieniądz i kredyt, Kronika zagraniczna i t. p. zwykłe działy wypełniają treść zeszytu.

„Sporžitelni Obzor" — czasopismo Związku Kas Oszczędności Czechosłowackich — w Nr. 7 — 8 zawiera artykuły: A. Mužak — „Podatek od czynności prawnych stwierdzonych poświadczeniem"; Fr. Entler — „O poparcie ruchu budowlanego"; Dr. F. Thurzo — „Ulgi podatkowe dla pożyczek komunalnych"; J. Freiwald — „Skarbce i inne urządzenia bezpieczeństwa w instytucjach finansowych", Dr. Cmunt — „Oszczędność w Z. S. S. R.". Wydanie niemieckie tego czasopisma („Sparkassen - Rundschau") zawiera nadto artykuł: A. Žak — „Zaliczki czy pożyczki pod zastaw papierów wartościowych?" oraz skrót artykułu p. Dyr. Tułacza o szkolnych kasach oszczędności w Polsce.

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. **Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.**

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ul. Dobra Nr. 28.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 ROKU
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PUŁTUSKIEGO W PUŁTUSKU
(wraz z Oddziałem w Wyszkowie).

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		18.481,78	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		13.062,26	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		3.006,—	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			34.550,04
2. Kupony		2.186,—	2.186,—
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.844,—	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		114.469,—	116.313,—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .		262,47	262,37
7. Weksle zdyskontowane* (10 kont) .		3.532,—	3.532,—
8. Pożyczki wekslowe* (511 kont) . .		432.262,—	432.262,—
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych* (496 kont)		160 965,80	
b) pochodzące z in. kred. * (1 konto)		2.000,—	162.965,80
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a)			
b) zabezpieczone hipoteką* (.... kont) .			
c) zabezpieczone in. wartośc.* (3 kont)		7.634,53	7.634,53
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (11 kont) . .		1.892,—	
b) innych wartości *			
c) pożyczki zakładu zastawniczego * .			1.182,—
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont) . .			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego * (92 kont)		66.307,—	66.307,—
15. Odsetki zaległe		31.726,68	31.726,68
16. Nieruchomości		5.763,—	5.763,—
17. Ruchomości		27.566,98	27.566,98
18. Różne		2.201,51	2.201,51
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		25.709,11	
b) za rok sprawozdawczy . . .		20.126,85	45.835,96
Razem . .			940.998,51
21. Depozyty		79.909,10	79.909,10
22. Udzielone gwarancje		23.000,—	23.000,—
23. Inkaso		14.742,70	14 752,70
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem .			1.058.650,31

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		81.000,—	81.000,—
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a) Inne rezerwy			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych*)			
a) bezterminowe			
b) terminowe (1 konto) . . .		24.345,—	24.345,—
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych *)			
a) bezterminowe (.... kont) . . .			
b) terminowe do 3-ch mies. 2833 kont)		137.210,12	
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe			137.210,12
8. Rachunki bieżące*) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (2 kont) . .		11.319,36	
b) osób izycznych i prawno-prywatnych (47 kont)		34.531,90	45.851,26
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe		2.436,80	2.436,80
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .		13.290,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		115.770,—	
d) w innych instytucjach kredytowych.			129.060,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		97.024,50	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		249.469,39	
d) przez inne instytucje . . .		123.406,80	470.481,89
15. Banki i K. K. O. Loro		39.096,—	39.096,—
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne		7.278,68	7.278 68
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).		4.238,76	4.238,76
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .			940.998,51
22. Różni za depozyty		79.909,10	79.909,10
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.		23.000,—	23.000,—
24. Różni za inkaso		14.742,70	14.742,70
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem .			1.058.650,31

*) Z podaniem przed rubryką ilości kont na których figuruje saldo.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1934 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	5.730,98	
b) od rachunków bieżących . . .	932,44	
c) od redyskonta weksli	10.240,92	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	33.509,58	
e) różne inne		50.413,92
2. Prowizje wypłacone	74,40	74,40
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	25.363,61	
b) świadczenia socjalne	2.585,25	
c) wydatki rzeczowe	13.242.47	41.191,33
4. Podatki i opłaty skarbowe	482,40	482,56
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	804,50	804,50
6. Odpisy na dłużnikach	19.575,13	19.575,13
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
9. Różne straty niepokryte z lat ubiegłych		25.709,11
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem . .		138.250,95

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	78.306,76	
b) od rachunków bieżących . . .		
c) od pożyczek terminowych na zastaw .		
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	4.035,56	
g) od K. K. O. i Banków	4.335,88	
h) różne inne		86.678,20
2. Prowizje pobrane		3.803,67
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		115,64
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . . .		1.390,26
8. Różne dochody		427,22
9. Odpis z funduszu wyrówn. na pokrycie strat kurs.		
10. Strata		
a) z lat ubiegłych	25,709,11	
b) za rok sprawozdawczy . . .	20.126,85	45.835,96
Razem . .		138.250,95

Zarząd:

Naczelnik Zarządu, Dyrektor: (—) L. Kostecki

Członkowie Zarządu: (—) T. Nałęcz

(—) Ruszkowski

Buchalter: (—) Jan Wiśniowski

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący Komisji: (—) A. Rytel

Członkowie Komisji: (—) B. Ufnal

(—) A. Rososzczuk

(—) Konstanty Radziwiłł